

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma*	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2013	1	87	10	40
2014	1	72	11	40
2015	1	99	20	64
2016	1	100	23	64
2017	1	103	25	64
2018	1	104	27	64

Forrás: TelR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

*Ezek az adatok azért magasabbak a férőhelyszámnál, mert egy férőhelyen az év folyamán több gyermek is megfordul

A korábbi létszámgondok kissé mérséklődtek, ebben az évben 20 körüli a várólistán lévő gyermekek száma (korábban volt olyan időszak, hogy 30-50 volt a várakozók száma) A javuló arálynak egyik nyilvánvaló oka a bölcsődénk kapacitásának bővítése, valamint az, hogy a 2,5 éves gyermekek óvodai felvételét lehetővé teszi a jogszabály amennyiben van hely az óvodában. Tekintettel arra, hogy a Csicsergő óvodán két csoportszobával bővült, így adódik lehetőség a három év alatti gyermekek óvodai felvételére. Ezzel a lehetőséggel egyre több esetben élnek a szülők.

Mivel azonban lakóparkjainkba sok fiatal házaspár költözött a CSOK támogatás igénybevételével, várhatóan már rövid távon tovább emelkedik a gyermeklétszám, ennek következtében a bölcsődei elhelyezés iránti igény. A bölcsődébe történő felvétel a szociális szempontok figyelembevételével történik. A városban működő kiemelt védőhálónak köszönhetően mind a Védőnői Szolgálat, mind a Család-és Gyermekejóléti Szolgálat azonnal jelez, ha olyan problémás családdal találkozik, ahol szükséges a kisgyermek soron kívüli bölcsődei elhelyezése.

A szociális indok alapján felvett gyermekek száma emelkedő tendenciát mutat, éppen a jelzőrendszeri védőhálónak köszönhetően. A családok jelentős részében mindkét szülő vagy az egyedül élő szülő dolgozik, nincs nagyszülői vagy családi segítség a közelben, ezért a nem rászoruló családok esetében is kiemelt segítség a bölcsődei elhelyezés. A gyermekek elhelyezése nélkül elveszítenék munkájukat, a törlesztőrészek nem fizetése esetén pedig akár a lakhatásukat is.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napköziben gondozott gyermekek száma*
2013	7	-	10
2014	7	-	13
2015	7	-	17
2016	7	-	14
2017	12	-	15
2018	12	-	22

Forrás: TelR, KSH Tstar, Intézményi adatok

* Az év folyamán egy férőhelyen több gyermek is megfordul, a gondozottak száma így magasabb a férőhelyek számánál.

A **Kis Medvebocs Nonprofit Kft.** 2013-ban kezdte meg tevékenységét a Sportliget lakóparkban családi házban kialakított napközi működtetésével, kezdetben 5-7 fő 1-4 éves korosztály részére történő szolgáltatással. Folyamatosan bővült az igénylők száma, így nagyobb területű és befogadóképességű házat bérelt a Kft. hogy színvonalas körülményeket biztosíthassanak a gyerekeknek. A megemelkedett költségeik miatt veszélybe került a családi napközi működtetése, ezért önkormányzatunk anyagi támogatással segítette a szolgáltatás fennmaradását, hiszen szükségességét a kihasználtsága is bizonyítja és nagyrészt az üllői családok, illetve gyermekek vették igénybe ezt a gondozási formát.

2017 január 1-től Családi Napköziből Családi Bölcsődévé alakultak, két bölcsődei csoporttal, összesen 12 fő üllői gyermek ellátását biztosítva. Az igényfelmérések alapján további bölcsődei csoportokat kialakítását tervezik, kormányzati erőforrások igénylésével.

Jó kapcsolatot alakítottak ki a gyermekorvosokkal, a védőnői hálózattal, az óvodákkal, akik segítik és szakmailag elismerik a munkájukat.

A Kis Medvebocs Családi Bölcsőde a 2018-as évben közel húsz üllői kisgyereknek biztosított bölcsődei ellátást, szolgáltatásukkal jelentősen hozzájárulnak az üllői kisgyermekes családok boldogulásához, így településünk fejlődéséhez.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A házi gyermekorvosi ellátás feladata a területi ellátási kötelezettség, valamint a társadalombiztosítási igazolvánnyal bejelentkezett 0-18 éves lakosok jogszabály alapján történő ellátása, továbbá az oktatási-nevelési intézményekben az iskolaorvosi feladatok ellátása.

A településen két házi gyermekorvosi praxis működik. Betöltetlen praxis nincs.

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2013	-	17133	17133	-
2014	-	17351	17351	-
2015	-	17590	17590	-
2016	-	18104	18104	-
2017	-	17999	17999	

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Mint a táblázatból látható – a település kor szerinti összetételének változásából adódóan – a házi gyermekorvosaink által ellátott esetek száma szinte folyamatosan emelkedést mutat, ami a közeljövőben indokolttá tenné új gyermekorvosi praxis kialakítását.

Mindezek mellett kijelenthetjük, hogy a megfelelő ellátási színvonal folyamatosan biztosítható.

A szakorvosi ellátást a gyermekek a fővárosban, elsősorban a Heim Pál Gyermekkorházban vehetik igénybe, amennyiben szükséges, a fekvőbeteg ellátás a Budapest, VIII., Bókay utcai I. számú Gyermekklinikaon történik. Mindkét intézmény a településen lakók számára viszonylag könnyen és rövid idő alatt megközelíthető.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az intézményhálózat /védőnők, bölcsőde, óvodák, család-és gyermekjóléti szolgálat, iskola/ kiválóan működő jelzőrendszerének köszönhetően egyre több esetben sikerül már a problémák korai jelentkezésénél segítséget nyújtani a szülőknek gyermekük szakellátásba irányításával.

Bölcsődénkben és óvodáinkban is integráltan zajlik a fogyatékkal élők nevelése, gondozása, képzett gyógypedagógus segítségével. A szülőknek pszichológus segít a problémák felismerésében és tudatosításában, szakellátásba irányításában.

Az 5 óvodában biztosított az SNI-s gyermekek nevelése és fejlesztése.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti alapellátást az Üllő Város Humán Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Szolgálat, 2016-tól Család- és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti alapellátás részét képezi a gyermekek napközbeni ellátása, mely során a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik/6-18, hétfőn 19 óra között/

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 2010 óta rendszeresen megszervezi nyári napközit és a meleg étkeztést biztosít a rászoruló gyermekek részére.

Ezen túlmenően ruha gyűjtést szervez, valamint részt vesz a társadalmi szervezetek által felajánlott adományok szétosztásában is.

A Gyermekjóléti Szolgálat, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat elmúlt 3 évi tevékenységével kapcsolatos főbb adatokat az alábbi táblázat mutatja be:

Üllő GYEJOSZ	2015	2016	2017
A Szolgálat gondozási tevékenysége	164 gyermek/ 302 család	153 gyermek/ 368 család/	299 gyermek/ 663 család/
<i>Tanácsadásban részesült gyermekek (eseti)</i>	28 gyermek/57 család	38 tanácsadott gyermek/22	29 tanácsadott gyermek/18 család

<i>Alapellátásban történő gondozás</i>	136 gyermek/109 család	115 gyermek/346 család	270 gyermek/ 645 család
<i>Védelembe vétel</i>	25 gyermek/19 család	17 gyermek/12 család	25 gyermek/14 család
<i>Szakellátás</i>	11/8	11/8	11 gyermek/ 6 család
<i>Szolgáltatások és szakmai tevékenységek száma</i>			
Információnyújtás	539	321	489
Segítő beszélgetés	1656	2705	1889
Tanácsadás	448	486	183
Hivatalos ügyekben segítségnyújtás	485	575	568
Családlátogatás	604	673	506
Közvetítés más szolgáltatásba	136	135	169
Védelembe vételi/elhelyezési tárgyaláson való részvétel	79	86	63
Konfliktuskezelés	183	183	68
Szakmaközi megbeszélés	7	6	9
Esetkonferencia	172	62	112
Adományozás	89	104	75
Összesen	4398	5336	4131
<i>Család- és Gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint, csak új esetek kapcsán</i>			
Anyagi	158	135	165
Gyermeknevelési	17	44	70
Gyermekintézménybe való beilleszkedési	19	17	12

nehézség			
Magatartászavar, teljesítményzavar	17	35	48
Családi konfliktus	9	36	103
Szülők, vagy család életvitele	70	54	188
Szülői elhanyagolás	3	3	23
Családon belüli bántalmazás	4	2	23
Fogyatékoság, retardáció	3	16	26
Egyéb	2	62	144
Összesen	302	404	846
<i>A jelzőrendszer által küldött jelzések száma</i>			
Egészségügyi szolgáltató	1	2	3
Ebből védőnő	1	2	0
Személyes gondoskodást végző szociális szolgálat	0	8	3
Rendőrség	3	0	7
Ügyészség, bíróság	0	0	0
Társadalmi szervezetek, egyház	0	2	0
Áldozatsegítés, pártfogó szolgálat	1	0	
Állampolgár	2	1	50
Önkormányzat		2	1
Munkaügyi hatóság	0	0	0
Közüktatási intézmény	29	43	29
Összesen	36	58	93

A számokból is jól látszik, hogy az anyagi, megélhetési problémákkal küzdő családokban többnyire jelen van a családi konfliktus, gond van az életvitelükkel, ami magával húzza a gyermeknevelési problémákat és súlyosabb esetben megjelenik a szülői elhanyagolás és a családon belüli bántalmazás. Tehát egy család 3-4 féle problémával is megjelenik, és bár a család komplexen kap segítséget, minden probléma másfajta intézkedést kíván.

Az anyagi problémák száma folyamatosan magas, de ez rendszerint csak hordozó tünet, ezzel könnyebben megkeresik az intézményt az ellátottak. A segítő hozzáállás mellett hamar felszínre kerülnek a rejtett problémák, családi konfliktusok. A társadalmi nyitottság és vélhetően a nagy nyilvánosságot kapott esetek miatt ez a tendencia felborulni látszik és 2017-ben már kirívóan megnőtt a családi konfliktus vagy a szülők életvitele miatt az ellátó intézményhez fordulóknak száma. Látenszen a probléma addig is jelen volt, de megnőtt azok száma, akik az anyagi nehézség elé helyezik ezeket és nyíltan nevesítik.

A jelzőrendszeri jelzések száma is emelkedik, ez a társadalom felelősségérzetét jelzi és ezzel segítik a preventív munkánkat.

Jelzőrendszeri munkatársak adatgyűjtésük során megállapították, hogy a fiatal lakosok részéről igény jelentkezett közösségi programokra, illetve közösségi szórakozó helyre, ahol hétvégén este kulturált körülmények között biliárdozhatnak, csocsózhatnak, társasjátékozhatnak. Továbbra is problémát jelent az, hogy a 15-17 éves korosztály számára nincsenek helyben elérhető szórakozási lehetőségek.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, többször módosított 1997. évi XXXI. tv. állapítja meg azokat az alapvető szabályokat, melyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét szolgáló természetes és jogi személyek továbbá más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A gyermekvédelem alapja, hogy a gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító családi környezetben való nevelkedéshez. Joga van továbbá ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez. A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekvédelem rendszere /a kivastagított ellátási formák a települési önkormányzatnak vagy jegyzőjének feladat- ill. hatáskörébe tartoznak/.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- kiegészítő gyermekvédelmi támogatás
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- óvodáztatási támogatás
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- otthonteremtési támogatás

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- **gyermekjóléti szolgáltatás**
- **gyermekek napközbeni ellátása**
- **gyermekek átmeneti gondozása**

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- védelembe vétel
- iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztése
- iskoláztatási támogatás folyósításának szüneteltetése
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- családba fogadás
- átmeneti nevelésbe vétel
- tartós nevelésbe vétel
- utógondozás elrendelése
- utógondozói ellátás elrendelése

Korábban a védelembe vétel és az iskoláztatási támogatás felfüggesztésével kapcsolatos eljárás a jegyzői gyámhatóság hatáskörébe tartozott, de 2013. január 1-től, a járási közigazgatási rendszer kialakításával mindezen feladatok a járási hivatal gyámhivatalának a hatáskörei.

(A gyermekvédelmi hatósági eljárásokról és intézkedésekről a 4.1. pontban adtunk tájékoztatást.)

A gyermekvédelmi munka tapasztalatai szerint évek óta a gyermekek magatartás zavarai jelentik a legnagyobb problémát, melyek már az óvodákban jelentkeznek.

Az iskolai hiányzások száma csökkent a meghozott intézkedések hatására, ezek nagy része is csak a közlekedésből adódó késésekből tevődik össze.

Nagyon sok a csonka család, az egyedül élő szülő – általában az anya - a megélhetés biztosítása érdekében sokat dolgozik, sem ideje, sem energiája nem marad a gyermekével való foglalkozásra.

A szülők - felismerve a problémákat, hogy *nem képesek a gyermekeiket nevelni*- általában önként igénybe veszik az alapellátást, a családsegítő által nyújtott segítő közreműködést.

Az előző időszakban kiemelt problémaként jelent meg a fiatalok nyári éjszakai közterületi csoportosulása és az ezzel együtt járó hangoskodás, randalírozás. Az játszótereken összeverődő kamaszok alkohol és kábítószer fogyasztása közfelháborodást váltott ki. Az elmúlt 3 évben a rendőrhatalóság, a polgárőrség, a család-és gyermekjóléti szolgálat, az iskolai gyermekvédelmi felelős és a gyámhatóság munkájának, de leginkább a városban helyet kapott rendőrsnek köszönhetően a probléma nagysága csökkent. sokat segített a sok ellenőrzés, melynek eredményeként a gyermekvédelmi szolgálatnál alapellátás indult, mely során a szülők szembesültek a gyermekeik viselkedésével és tanácsokat, iránymutatást kaptak a problémák kezelésére.

A fentiek alapján - figyelemmel a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat tapasztalataira is - kiemelt feladat a fiatalok számára a szabadidő megfelelő eltöltéséhez a lehetőségek megteremtése. A kisebb gyermekek számára az elmúlt években több játszótér épült, de a kamaszok számára kevesebb a lehetőség, továbbá fontos, hogy szakember felügyelje és segítse a szabadidős programokat. A városban és az iskolában, óvodákban sok sportolási lehetőség van, de a problémás gyermekek ezt ritkán veszik igénybe.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Váratlanul nehéz élethelyzetbe került család veheti igénybe az **átmeneti gondozásba vételt**. Ez az intézkedés mindig a szülő kérelmére történik.

Akkor kerül rá sor, ha a szülő átmeneti akadályoztatása (egészségügyi körülmény, kórházi ápolás,) miatt nem képes családjában gyermekéről gondoskodni. A gyámhatóság a gyermeket helyettes szülőnél helyezi el az átmeneti gondozása alapjául szolgáló ok fennálltáig, de legfeljebb 12 hónapig.

Üllön a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat segítséget nyújt átmeneti otthonok, anyaatthonok felkutatásában, igénybevételeiben, de ez minden esetben önkéntes.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Nagy előrelépést jelentett, hogy az elmúlt években a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a nyári gyermekétkeztetéshez kapcsolódóan megszervezi a nyári napközit az általános iskolás korosztálynak 7-12 éves korig. Itt nemcsak az étkeztetés biztosított a gyermekek számára, hanem szabadidős programokkal töltik ki a szünidőnek azt a részét, amikor a család nem tud a gyermek felügyeletéről gondoskodni.

Településünkön az Üllői Diák Sport Egyesületnél találhatják meg a sportolni vágyó fiatalok a számukra megfelelő lehetőséget, ahol labdarúgás, kézilabda, és a birkózás sportágak közül választhatnak.

Az utóbbi időben több edzőterem nyílt a városban, lehetőség van aerobik, önvédelmi krav- maga edzésekre, zumba foglalkozásokra járni. Ezekért azonban fizetni kell, így anyagi vonzata is van a testmozgásnak.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei) ingyenes tankönyv

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. Ez az alábbi táblázat adatai is alátámasztják.

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv- ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésb en részesülők száma
2008	37	41	82	296	0	162
2009	36	48	85	303	0	147
2010	36	79	90	301	0	83
2011	50	92	83	292	0	100
2012	37	102	81	298	1	87

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A legjobban rászoruló családok gyermekei általában hozzájutnak e támogatásokhoz, azonban nagyon sok olyan család van, aki 50 %-os mértékű kedvezményre jogosult, de a különbözet kifizetése (sok esetben annak ellenére is, hogy a szülők dolgoznak) is problémát jelent számukra. Ezen térítési díj hátralékok behajtása meglehetősen nehéz és jelentősen növeli az önkormányzat kintlévőségeit.

Megoldást, a térítési díjak nagyobb mértékű átvállalása jelenthet, amelyhez megfelelő forrást kell teremteni az önkormányzat saját bevételeiből.

Önkormányzatunk évek óta – a családok megelégedettségére – megszervezi nemcsak a gyermekek nyári étkeztetését, hanem különböző programok szervezésével, folyamatos felügyelet biztosítása mellett segíti a gyermekek szünidőjének hasznos eltöltését.

A szociális nyári gyermekétkeztetés és a megszervezett nyári napközi költsége önkormányzatunknak mintegy 3,8 millió forint kiadást jelent. Az étkeztetéshez ugyan költségvetési támogatás igényelhető, azonban problémát okoz, hogy az étkeztetéshez szükséges alapanyagok egy részét östermelőktől, kistermelőktől kell beszerezni. Tekintettel arra, hogy önkormányzatunk nem saját intézményével oldja meg az étkeztetést, hanem szerződést kötött szolgáltató céggel, akik több ezer adagos konyhában gondoskodik az ételek előállítására, e feltétel nem teljesíthető.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Városunkban rendszeresen, évente több alkalommal tart ügyfélfogadást az Egyenlő Bánásmód Hatóság a polgármesteri hivatalban. Az előre leszervezett időpont meghirdetésre kerül a helyi újságban és a városi honlapon, valamint intézményeink faliújságján, ennek ellenére több év tapasztalata, hogy nincs e témában jelentkező panaszos. Ez alapján talán levonható az a következtetés, hogy a szolgáltatások során nem éri hátrányos megkülönböztetés lakosainkat, illetve érvényre jutnak az egyenlő bánásmód követelményei.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Településünkön 4 köznevelési intézmény működik:

- Óvoda
- Általános Iskola
- Zeneiskola
- Pedagógiai szakszolgálat

Óvoda

Mint azt már fentebb jeleztük, Üllő Város Humán Szolgáltató Központ, Óvoda és Központi Rendelő Többcélú Közös Igazgatású Intézmény öt tagóvodájában vállalja az üllői lakóhelyű, a különleges bánásmódot igénylő gyermekek részidőben történő integrált nevelését az alábbiak szerint:

Csicsergő Tagóvodában:

- Mozgásszervi, érzékszervi, beszéd fogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása
- megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okokra visszavezethető vagy vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek ellátása
- megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos, vagy súlyos rendellenességével küzdő gyermekek ellátása
- iskola előkészítő csoport működtetése, fejlesztő felkészítő foglalkozások

A Bóbita, Gyöngyvirág, Napraforgó és Pitypang Tagóvodákban:

- beszéd fogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

Jelenleg tagóvodáinkban 4 fő – szakértői véleménnyel rendelkező - különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyermek integrált óvodai nevelését biztosítjuk a problématípusnak megfelelő szakember által:

- Pszichés fejlődési zavar (autizmus kivételével)
- Dyslexia-dysgraphia-dyscalculia
- Érzékszervi fogyatékos-nagyothonhalló
- Súlyos tanulási, figyelem és magatartászavar
- beszéd fogyatékos

A település óvodai nevelésével kapcsolatos adatokat az alábbi táblázatok mutatják:

Óvodai nevelés adatai

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma	5 db	
Hány településről járnak be a gyermekek	csak Üllőről	
Óvodai férőhelyek száma	510	
Óvodai csoportok száma	19	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6-18, hétfőn 6-19-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	óvodánként 2 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	39	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	37	-
Gyógypedagógusok létszáma	1	-
Dajka/gondozónő	19	-
Kisegítő személyzet	12 fő/ 5 konyhás, 6 asszisztens, 1 óvodatitkár/	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

- **Bóbita Óvoda** : 75 férőhely, 3 csoport, 6 óvodapedagógus, 3 dajka, 1 pedagógiai asszisztens, 1 konyhás
- **Csicsergő Óvoda**: 150 férőhely, 5 csoport, 11 óvodapedagógus, 5 dajka, 1 konyhás, 2 pedagógiai asszisztens, 1 intézménytitkár az 5 egységhez, 1 fejlesztőpedagógus az 5 egységhez, 0,5 pszichológus az 5 egységhez, 0,25 mozgásfejlesztő az 5 egységhez
- **Gyöngyvirág Óvoda**: 100 férőhely, 4 csoport, 8 óvodapedagógus, 4 dajka, 1 pedagógiai asszisztens, 1 konyhás
- **Napraforgó Óvoda**: 85 férőhely, 3 csoport, 6 óvodapedagógus, 3 dajka, 1 pedagógiai asszisztens, 1 konyhás
- **Pitypang Óvoda**: 100 férőhely, 4 csoport, 8 óvodapedagógus, 4 dajka, 1 pedagógiai asszisztens, 1 konyhás

4.4.3. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai 3.

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek- csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2013	593	17		5	483	
2014	566	17		5	441	
2015	542	17		5	440	
2016	542	17		5	442	
2017	559	19		5	452	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, HVR, Önkormányzati adatgyűjtés

Általános Iskola

Az üllői – 850 férőhellyel rendelkező - Árpád Fejedelem Általános Iskola a közel 12.000 fős településünk 809 tanulójának oktatását, nevelését látja el 35 tanulócsoportban. A tanulók beiskolázása a városból és a hozzátartozó területekről történik. A más településről bejáró gyerekek száma 32 fő.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2013/2014	392	362	754	287	38
2014/2015	424	343	767	307	40
2015/2016	455	343	798	298	37
2016/2017	454	339	793	327	41
2017/2018	452	363	815	200	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskola adatai

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2013/2014	16	14	30		1-5-7 évf.	1	1
2014/2015	17	14	31		2-6-8 évf.	1	1
2015/2016	18	14	32		3-6-7-8 évf.	1	1
2016/2017	18	15	33		1 és 8 évf.	1	1
2017/2018	18	16	34		1-3-4. évf.	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Iskolánkban emelt szintű ének-zenei nevelés-oktatás, speciális tagozat és egyéni foglalkozás van. A szakmai feladatok ellátásához a személyi feltételek adottak:

Az intézménynek egyik fő célkitűzése, hogy minden tanuló olyan oktatásban, nevelésben részesüljön, melyben egyenlő eséllyel indul felnőtt élete felé. Mindent megtesznek a pedagógusok a korszerű tudás, a gyakorlatban is alkalmazható ismeretek elsajátítása, a sokoldalú személyiség fejlesztésének érdekében. A helyes pályaválasztásra való előkészítés megvalósítása érdekében az elmúlt években a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara segítségével üzemlátogatások, foglalkozások keretében szélesítették a nyolcadikosok látókörét. Meggyőződésük, hogy a jövő kulcsa a biztos tudás, amit minden gyerek megszerezhet és lehetőség szerint a tanulókat a képességeik maximumáig kell eljuttatni, szem előtt tartva a hátrányok leküzdését és a tehetséggondozást egyaránt.

E szellemiség jegyében meghívott előadóként Nótár Ilona - cigány származású pedagógus- pár alkalmas kurzust tartott iskolánk 7. osztályos tanulói részére. Tapasztalatait így összegezte:

„Volt min dolgoznunk, mind a magatartás, mind a tudás béli hiányosság, a szociális háttér hiánya, a többszörös környezeti nehezítettség szükségessé tette a nagyfokú rugalmasságot és az elhivatott és kitartó szakmai munkát. Meggyőződéssel állíthatom, hogy a gyermekek, akik az első órán saját magukról is alig tudtak néhány szóban megnyilatkozni, az alkalmak során kinyíltak, és még a magatartászavaros, rossz tanulmányi eredménnyel bíró gyermekek is gyönyörű kerek és egész mondatokban voltak képesek megfogalmazni jövőbeli álmaik, céljaik, nehézségeik, kétségeik és véleményük. Ez mindenképp eredmény.”

A megfogalmazott cél elérése érdekében, hogy megnövelhető legyen a ténylegesen tovább tanulók száma és azoké is, akik majd benn maradnak a választott iskoláikban, jövőre a továbbtanulási jelentkezési lapok beadása előtt ismét meghívást kap a neves Pedagógus, aki magáról így ír:

„Cigány szívű, magyar lelkű, író ember. Pedagógus. Tanár. Kutató. Megpróbálom kitölteni a réseket, és hidat emelni az emberek között: Ember és Ember között.”

Kiemelt figyelmet fordít az iskola a hátrányos helyzetű, tanulási nehézséggel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekekre/tanulókra. Ezekkel a gyermekekkel kapcsolatban fontos célkitűzés, hogy alapképességeik fejlesztése mellett megkapják esélyeik növelése érdekében a képességeikhez, személyiségükhöz leginkább igazodó képzést. Így további fontos feladataik között szerepel

- az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítése,
- a befogadó inkluzív pedagógiai kultúra működésének támogatása, az ehhez szükséges feltételek biztosítása,
- a hátrányos helyzetű, védelembe vett, sajátos nevelési igényű, és BTM-es gyermekek napi gondjainak enyhítése, az esélyegyenlőtlenségekből származó hátrányok csökkentése,
- a sajátos nevelési igényű tanulók szocializációja, az intézmény többi tanulóival történő integrált oktatása,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése.

A szociálisan hátrányos helyzetű BTM-es tanulók egyéni segítségben részesülnek, figyelembe véve a szakértői bizottság ajánlásait. Az integráltan nevelt tanulók számára fejlesztő foglalkozásokat tartanak és bevonják őket az iskola programjaiba.

Tanulói szinten megjelennek a fejlődési zavarok – pubertás, pubertáskor – az iskolai stresszekre adott reakció. Ezek javítása egyénileg interjúkkal és csoportos tréningekkel történik, melyek a személyiség fejlesztésén túl a társas képességek fejlesztését, a kapcsolat és kommunikációs készség fejlesztését is eredményezik. Iskolánkban a tantárgyi és osztályfőnöki órák keretében is van mód e készségek kialakítására, fejlesztésére.

A problémák megoldását segíti az iskolapszichológus illetve a gyermekvédelmi felelős.

4.4.11. Iskola személyi feltételek (2018-as tanév)

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	-	
Szaktanítást végző tanítók száma	27	4
Szaktanítást végző tanárok száma	23	
Gyógypedagógusok létszáma	4	
Gyermekevédelmi felelős	1	
Iskolaorvos	-	
Iskolapszichológus	1	
Kisegítő személyzet (Nevelő oktató munkát segítő)	6	

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Kompetenciamérési adatok

ISKOLA NEVE	2010		2011		2012			2013	
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga
Országos kompetencia-mérés eredménye									
Szövegértés									
6. évfolyam	1373	1483	1366	1465	1428		1472		
2017	1482	1503							
8. évfolyam	-	-	1452	1577	1500		1567		
2017	1543	1571							
10. évfolyam									
Matematika									
6. évfolyam	1381	1498	1363	1486	1439		1489		
2017	1458	1497							
8. évfolyam	-	-	1450	1601	1542		1612		
2017	1574	1612							
10. évfolyam									

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Míg az Oktatási Hivatal 2010. évi fenntartói jelentése alapján megállapítható volt, hogy az Árpád Fejedelem Általános Iskola mérési eredményei alacsonyabbak voltak az országos átlagnál. Az országos mérés eredményeinek javítása érdekében, valamint a lemaradók felzárkóztatása és fejlesztése céljából az iskolavezetése komplex, célirányos intézkedési tervet állított össze. A 2017-es OKM adatokból már az látható, hogy iskolánk az országos átlagnak megfelelően teljesít - sőt, a hasonló méretű városok általános iskoláival összevetve a mérési eredményeket elmondható, hogy az üllői általános iskola eredményei jobbak.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	Fő / %
2013/2014	86 fő/96%
2014/2015	71 fő/93%
2015/2016	80 fő/98%
2016/2017	73 fő/96%
2017/2018	80 fő/98%

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában:

Lemorzsolódással veszélyeztetettek aránya Pest megyében 7,08 %, iskolánkban 6,91 %.

Zeneiskola

Városunkban 1992 szeptemberében jött létre önálló - akkor még önkormányzati fenntartású intézményként a zeneiskola.

Az iskola fenntartása és működtetése nem volt kötelező önkormányzati feladat, ennek ellenére – mivel a zenei oktatásnak jelentős múltja és hagyománya van a településen – az önkormányzat mindent megtett az intézmény megfelelő színvonalú működése érdekében.

2013. januárjában az állam átvette az önkormányzatoktól a közoktatási intézmények java részének fenntartását. Megalakult a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, amely tankerületekre osztotta szét a fenntartói feladatokat. Zeneiskolánk a Vecsési Tankerülethez került. A működtetés továbbra is az önkormányzat hatáskörében maradt. Négy évig működtek így az állami fenntartású iskolák. Nem volt problémamentes ez az időszak, mert nem mindig volt egyértelmű, hogy kinek mi a feladata, mi tartozik pontosan az önkormányzathoz, s mi a tankerülethez.

2017. január 01-jén az intézmények működtetését is átvette az állam. Új szempontok szerint osztották fel az országot tankerületi központokra, több helyi hatáskörrel felruházva. Így került zeneiskolánk a Monori Tankerületi Központba.

Az alapfokú művészetoktatás lényeges eleme a közoktatásnak. A növendékek szabadon választják ezt az oktatási formát. Nem a kényszer, hanem a lehetőség alapján iratkoznak be az intézménybe.

Zeneiskolánk népszerűségét mutatja, hogy az évek során folyamatosan emelkedett a növendéklétszám, két alkalommal is emelni kellett a szakmai alapidokumentumban az engedélyezett tanulószámot, ez mára 220 főt ért el. A pedagógusok száma jelenleg 20 fő. Korunk szellemisége elérte a zeneoktatást is, így az igényeket felmérve 2014 óta jazz zenetanítás is folyik az iskolában a klasszikus mellett.

A zeneoktatás rendkívüli fontosságát már Kodály Zoltán felismerte fél évszázaddal ezelőtt. Rádöbrent, hogy kiegyensúlyozott, harmonikus embert nem lehet művészetek, zenetanulás nélkül nevelni.

Az alapfokú művészetoktatás valójában fejlesztőpedagógia, mely a követelmények teljesítésével készségfejlesztést végez. Hatékonyságának egyik oka, hogy a zeneiskolában egyéni foglalkoztatásban részesülhetnek a növendékek. Amellett, hogy hasznos időtöltés a zenetanulás, gyakran juthat sikerélményhez a növendék, ami a személyiség fejlődésében pozitív, építő jellegű.

A művészeti, zenei nevelés segíti olyan fontos képességek kibontakoztatását, mint pl.: osztott figyelem, megkülönböztető képesség, zenei gondolkodás képesség, kifinomult érzékenység, koncentráció, memória, állóképesség, kommunikáció, akaraterő, önbizalom, önismeret, önkifejezés, önuralom, rendszeresség, kitartás, magabiztos kiállás – fellépés, közösségi érzés, az egymásra odafigyelés képessége, a megfelelés utáni vágy, hallás, ritmusérzék, kezűgyesség stb.
Hitvallásuk: „Legyen a zene mindenkié!” (Kodály Zoltán)

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
védőnői körzetek aránytalansága	helyi rendeleti szabályozás módosítása
Kamaszkorú gyermekek szabadidő-eltöltési lehetőségének hiánya	közösségi programok szervezése e korosztály számára, közösségi tér kialakítás
Bölcsődei férőhelyek hiánya	bölcsőde bővítés pályázati források igénybevétele
Anyagi, megélhetési okokra visszavezethető családi konfliktusok → ennek kapcsán determinálódnak a gyermeknevelési problémák, és/vagy életviteli problémák, melynek hatására kialakul a szülői elhanyagolás és ennek következtében a gyermek gyermekintézménybe történő beilleszkedési zavara, súlyos magatartási zavar, igazolatlan hiányzások.	A jelzőrendszer <i>érzékenyebbé</i> tétele valamennyi érintett szakember összehangolt munkája által, a hatékonyság növelése céljából. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése a szakértői bizottság ajánlásainak figyelembe vételével, a szociálisan hátrányos helyzetű BTM-es tanulók fokozott, egyéni segítése
Házi gyermekorvosok leterheltségének növekedése	Néhány éven belül új körzet kialakítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közti egyenlőség Magyarország Alaptörvényében is benne foglalt alapelv. Az egyenlőség biztosításának érvényesülése azért is kiemelendő célkitűzés, mivel a nő/női szerep hátrányos megkülönböztetése számos esetben megnyilvánul a mindennapi élet során.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők vonatkozásában rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy Üllő tekintetében az aktuális állandó népesség 51.56%-a nő, számuk a 11.873 fő lakosra vetítve 371 fővel több, mint a férfiaké. A nők aránya a korcsoporti eloszlás tekintetében a kor előrehaladtával egyre jelentősebb: míg az összlakosság vonatkozásában a 18-59 éves korosztályból 29,11% nő és 30.08% férfi, addig a 65 év feletti korosztályban a teljes lakosságszámot tekintve 8.70% nő és csupán 5.32% férfi. Az adatokból megállapítható továbbá, hogy a női lakosság több mint 50%-a aktív korú, tehát munkaerő piaci szereplőnek tekinthető.

5.1.1. A foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2012	3869	3837	3651	3631	218	206
2013	4060	4017	3844	3781	216	236
2014	4072	4040	3889	3841	183	199
2015	4069	4033	3930	3863	139	170
2016	4106	4051	3986	3902	120	149
2017	4010	3966	3943	3839	87	127

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A fenti táblázat adataiból megállapítható, hogy a vizsgált időszakban a munkavállalási korúak száma folyamatos növekedése mellett a munkanélküliek száma mindkét nem esetében drasztikusan csökkent, öt év alatt közel 60%-kal a férfiak esetében és csaknem a felére a nők esetében.

A munkanélküliek számának nemek közti megoszlását vizsgálva a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy városunkban a nők körében nagyobb a munkanélküliség. A különbség nem mondható kirívónak, az arány-eltolódásban szerepet játszik talán az, hogy a településünkön működő multinacionális cégek többségükben logisztikai raktárbázisok, ebből adódóan nagyobb számban keresik és foglalkoztatják a férfi munkaerőt mind a fizikai, mind pedig az egyéb munkaköreikben (raktáros, komissiózó, targoncavezető, rendszergazda, takarító stb.) valamint az is nehezíti az elhelyezkedését ezeken a munkahelyeken a női munkavállalóknak, hogy két-, vagy három műszakos munkarendben kell dolgozni és ez kisgyermekes családnak nem vállalható feltétel.

a.) az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei:

5.1.4. Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

	munkánélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/szaktanulmány-képző	gimnázium		érettségi	főiskola	egyetem
2012	236	5	81	70	24		46	7	3
2013	228	6	74	65	27		46	9	2
2014	193	7	60	59	22		40	5	1
2015	172	6	53	49	25		34	5	1
2016	140	5	47	39	16		24	7	2
2017	127	5	42	30	16		26	5	4

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Fenti táblázatból látható, hogy a munkanélküli nők körében is jelentős csökkenés tapasztalható, azonban a végzettség szerinti összetétel arányait tekintve lényegesen nem változott.

Ehhez az is hozzájárul, hogy településünkön az Üllői Roma Nemzetiségi Önkormányzat – a környéken szinte egyedülként - évek óta részt vesz a közfoglalkoztatási programban. A Pest Megyei Kormányhivatal Monori Járási Hivatala és az RNÖ hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatására kötött szerződés keretében kötelezettséget vállalt arra, hogy a járási hivatal által közvetített, a munkakör betöltésére alkalmas álláskereső személyeket alkalmazza és a közvetített személyekkel határozott idejű, legalább napi 6 órás közfoglalkoztatási jogviszonyt létesít legfeljebb 12 hónap időtartamra. Az e körben alkalmazottak szinte kivétel nélkül alacsony iskolai végzettségűek és a hivatal által meghatározott létszámkeretben a foglalkoztatottak többsége nő.

A korábbi években a létszámkeret 15-20 fő volt - ennek kétharmada volt nő - és a jelentkezők száma a felvehető számát általában meghaladta. 2018-ban mindössze 5 fő foglalkoztatásához nyújt támogatást a Járási Hivatal ebből jelenleg 3 fő a női munkavállaló és 1 férfi, *az ötödik hely betöltetlen*. Többeknek – alacsony iskolai végzettségük ellenére – sikerült elhelyezkedniük a nyílt munkaerőpiacon.

Megemlíteném, hogy az RNÖ által képviselt programban nem csak roma származású munkavállalók jelentkezhetnek, az elmúlt évek tapasztalati alapján minden ciklusban volt nem roma származású személy is az alkalmazottak között. (Volt olyan év, hogy fele-fele arányban)

b.) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Üllő Város Önkormányzata működése és feladatainak ellátása során szem előtt tartja a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesülését mind a szociális, mind pedig a gazdasági területeken. Kiemelt figyelmet fordít a munka, a magánélet és a családi élet összeegyeztethetőségének tételére és munkáltatóként a gyakorlatban sem tér el az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elvtől.

Hátrányos megkülönböztetésről szóló konkrét esetről nincs tudomásunk, ilyen jellegű panasz nem érkezett az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az utóbbi években országos szinten is megfigyelhető folyamat megy végbe a nők gyermekvállalást követő újbóli elhelyezkedése tekintetében. Még mindig érezhetően jelen van a gazdasági recesszió kezdete óta az a hatás, hogy a családok nehéz anyagi helyzetben vannak, számos esetben különböző hitelek törlesztésére kötelezettek, mely megnehezíti a családfenntartás körülményeit. Fenti okokból egyre több fiatal anyuka kényszerül arra, hogy gyermeke születését követően minél hamarabb visszatérjen a munkaerő-piacra, így kiegészítve a család szűkös jövedelmét. Kétségtávol, a Kormány kismamák munkavállalását célzó intézkedéseinek (GYED extra, diplomás GYED bevezetése, 3 vagy több gyermekes édesanya foglalkoztatásához kapcsolódó adókedvezmények) is köszönhetően, hamarabb térnek vissza munkahelyükre a fiatal, családos nők.

Annak érdekében, hogy a kisgyermekes édesanyák munkát tudjanak vállalni, szükséges gyermekük napközbeni ellátásának biztosítása. Sok család számára segítséget nyújthatnak nagyszülők, rokonok, akik a kisgyermeknek gondját viselik munkaidőben, de számos esetben a kisgyermekes családoknak erre nincs lehetőségük közelben lakó rokonok és egyéb lehetőségek híján. Az ő esetükben csakis a helyi bölcsőde, vagy családi napközi igénybevétele jelentheti a megoldást.

A bölcsődei férőhely kapacitásunk mind a mai napig nem tudott maradéktalanul lépést tartani a megnövekedett igényekkel - annak ellenére, hogy 2015-ben 24 férőhellyel bővítettük, egyben felújítottuk városi bölcsődénket, a túljelentkezés viszont jelentősen csökkent. A bölcsődei gondozás lehetőségének biztosításához hozzájárul a városban működő Kis Medvebocs Családi Bölcsőde (Korábban Családi Napközi) amely jelenleg 12 gyermek ellátását biztosítja.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkor-mányzati	egyéb			
2013	514	1	40	0	1	7	47
2014	526	1	40	0	1	7	47
2015	529	1	64	0	1	7	55
2016		1	64		1	7	55
2017		1 *1 családi	64	12	Családi Bölcsődévé alakult	-	76

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

*2017-től a Családi Napközi Családi Bölcsődévé alakult át

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Településünkön a Humán Szolgáltató Központ tevékenységi körébe tartozó védőnői szolgálat sokrétű feladatot lát el a gyermekgondozás területén. A védőnői szolgálat célja a családok egészségének megőrzése, így gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós anya ill. 0-6 éves korú gyermek él. A védőnő mind a várandós, mind a csecsemő tanácsadást önállóan végezheti. Az önálló tanácsadás során a védőnők a gondozottak táplálással, gondozással kapcsolatos teendőket látják el, figyelemmel kísérik a gyermek pszichoszomatikus fejlődését, szűrő- és státuszvizsgálatokat végeznek.

A védőnői munka fő feladata a megelőzés. A prevenciós munkát családlátogatások során a családok otthonában, oktatási intézményekben, valamint tanácsadások alkalmával végzi. Tevékenysége során a védőnő próbál közéletet találni és mutatni a családok számára az egészséges életmód és az egészség megőrzése érdekében. A rossz szociális helyzetben lévő családok még több törődő figyelmet kapnak a védőnőktől, a védőnői hálózatnak elsődleges szerepe van a jelzőrendszerben.

A táblázatban szereplő adatok alapján megállapítható, hogy a 0-3 éves korú gyermekek száma 2008-2010 között jelentős mértékben, évről évre emelkedett. 2010-től 5 védőnő lát el városunkban gyermekgondozási feladatokat.

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	4	509	127
2009	4	576	144
2010	5	579	115
2011	5	561	112
2012	5	501	100
2013	5	514	103
2014	5	526	105
2015	5	551	110
2016	5	568	114
2017	5	567	113

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak napjainkban is valós és sajnos gyakori jelenség. A legnagyobb problémát a krízishelyzetek kezelésében az jelenti, hogy a bántalmazott nők kevés esetben kérnek segítséget az illetékes hatóságoktól. Ezen problémák orvoslása céljából településünk a családok érdekében veszélyeztetettség és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet.

A jegyző, az egészségügyi szolgáltató intézmény, a gyermekjóléti szolgálat, társadalmi szervezetek, egyházak, magánszemélyek jelezhetik, ha segítségre szoruló családról, vagy személyről szereznek tudomást. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feltérképezi az ellátási területén élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családokat, személyeket és tájékoztatja őket problémáik megoldásának lehetőségeiről. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat éves ügyforgalma fokozatosan növekszik. A családon belüli erőszak tárgyában a tudomásunkra jutott esetek száma: 2015-ben 4, 2016-ban 2, 2017-ben 23 gyermek és felnőtt esetben történt bejelentés.

Mindezekből megállapítható, hogy a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat adatai alapján a hozzájuk kliensként forduló üllői családok a gazdasági válság hatásai miatt egyre nagyobb megélhetési problémákkal küzdenek, így egyre többen fordulnak segítségért a Szolgálathoz, ezzel szemben családon belüli erőszak tekintetében a bejelentések száma nem növekedett 2017-ig. A 2017-es adat az előző évekkal ellentétben már tartalmazza nem csak a gyermekek ellen elkövetett agresszív fellépést, hanem azon eseteket is, mikor gyermek előtt történt felnőtt bántalmazása. Sajnos a növekvő feszültség, a munkanélküliség vagy a munkahelyi konfliktusok nyomása miatt egyre gyakrabban fordul elő, hogy a családon belül erőszakosan lépnek fel a felnőttek egymással szemben vagy a gyermekek sérelmére.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Településünkön nem működik anyaoththon, sem átmeneti családi otthon, így a helyi családokat érő rendkívüli krízishelyzetben a Humán Szolgáltató Központ közreműködésével kerülhet sor környékbeli településen anyaoththonban, átmeneti családi otthonban történő elhelyezésre. Rendelkezésre álló adataink alapján 2015-ben 4, 2016-ban 5, 2017-ben 6 esetben volt szükség anyaoththoni elhelyezésben való segítő közreműködésre. Két-két eset kivételével sajnos az elhelyezett anyák nem maradtak az anyaoththonban, nem vállalták az ottani jogos, de szigorú elvárásokat. Az elmúlt három évben 11 gyermek esetében került sor átmeneti nevelésbe vételre, ezekkel a gyermekekkel a HSZK illetékes munkatársai tartják a kapcsolatot, évi két alkalommal személyes találkozással.

Komoly segítséget jelent ebben a munkánkban a Vecsés Járási Gyámhatóság munkatársainak lelkiismeretes, segítőkész és maximálisan gyermekközpontú hozzáállása. A gyermekek családból való kiemelése előtt minden esetben kikérlik és meghallgatják a Szolgálat véleményét, közösen kutatják fel az összes lehetséges egyéb megoldást és csak végső esetben, akkor kerül sor elhelyezésére, ha a gyermek érdeke ezt kívánja és nincs más lehetőség.

Annak érdekében, hogy a település lakossága szakszerű felvilágosítást és jogi útbaigazítást kaphasson felmerülő problémáival kapcsolatban, városunkban több módon is lehetőség nyílik ingyenes jogi tanácsadásban részesülni.

- Az önkormányzat által foglalkoztatott ügyvédek kéthetente tartanak ingyenes jogi tanácsadást, melyen bárki részt vehet előzetes bejelentkezés alapján.
- A Humán Szolgáltató Központ a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében szintén ingyenes jogsegélyt nyújt a segítségre rászoruló családok részére.
- Ezen túl az ellátottaknak lehetősége van ellátottjogi képviselők segítségét kérni.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselő-testület tagja		Polgármesteri Hivatal vezetői		Önkormányzati Intézményvezetők	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2013	9	3	1	3	2	8
2014	9	3	1	3	2	8
2015	9	3	1	3	2	8
2016	9	3	1	3	2	8
2017	9	3	-	4	1	7
2018	9	3	1	3	0	8

Forrás: Polgármesteri Hivatal

A létszámadatokban az elmúlt időszakban a hivatalvezetés adatában rövid időre állt be személyi változás, egy férfi vezető távozott a hivatalból, átmenetileg női helyettesítő látta el a feladatokat, majd pályázatát követően 2018-ban ismét férfi vezetője lett a Pénzügyi Irodánknek. Önkormányzati intézményeink esetében haláleset miatt állt be változás 2018. augusztusától az igazgatói feladatokat a Humán Szolgáltató Központban a korábbi igazgató-helyettes asszony látja el a pályázati eljárás időszaka alatt.

A fenti táblázatban szereplő értékek alapján megállapítható, hogy a női foglalkoztatottak száma nem csupán a Polgármesteri Hivatal vonatkozásában magas, hanem az önkormányzati intézményvezetők tekintetében is.

Ehhez hozzátartozik az is, hogy pl. az óvodákban és a bölcsődében a feladatok jellegéből adódóan jellemzően női vezetők dolgoznak.

A képviselő-testületi tagok nemek szerinti megoszlásának vizsgálata alapján megállapítható, hogy a női képviselők száma az elmúlt 6 évben nem változott (3 fő). Mindazonáltal a női képviselők számának aránya a korábbi 20%-ról 2010-ben 33%-ra növekedett, mivel a képviselő-testület létszáma majdnem a felére csökkent, ehhez képest viszont ugyanannyi női képviselőjelölt került megválasztásra, mint korábban, mind a mai napig aktív tagjai a városvezetésnek.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünk tekintetében is jelen vannak az országos szinten tapasztalható, nőket fokozottan érintő társadalmi problémák. Ezek közül kiemelendő a gyermeküket egyedül nevelő nők megélhetési nehézségei, a nők munkaerőpiaci helyzetének problémái, különös tekintettel a kisgyermekes anyák újbóli elhelyezkedésére. Sok esetben az egyedülálló édesanyák nem, vagy csak nehézségek árán tudnak munkához jutni, míg más esetekben a családban élő anyáknak nincs lehetősége karrierépítésre, mivel a régi típusú családmódel szerint főállású anyaként gyermekei nevelése és a háztartás vezetése tölti ki minden idejüket.

Bár helyi szinten (a korábbiakhoz hasonlóan) nem állnak rendelkezésre ma sem adatok arra vonatkozóan, hogy a fentiekben felsorolt problémák mennyire érintik a településünkön élő nőket, de tapasztalatunk és intézményeink beszámolóai alapján megállapítható, hogy mind több nő kényszerül gyermeke születése után rövid időn belül visszatérni a munkaerőpiacra, a család nehéz anyagi helyzete miatt. Ugyanakkor tény az is, hogy az extra GYED-GYES bevezetésével nem csupán kényszerűségből térnek vissza munkahelyükre az édesanyák, hanem kihasználják ezt a lehetőséget a család anyagi helyzetének javítása, valamint munkahelyük megtartása érdekében.

A munkavállalás nehézségei mellett egyéb problémákkal is szembe kell nézniük a kisgyermekes édesanyáknak. Sok esetben a gyermek születésével az édesanya kieseik addigi társasági életéből, megváltozott helyzetében elszigeteltnek érezheti magát. Fontosnak tartjuk a szabadidő hasznos eltöltésének biztosítását, lehetőség megteremtését az elszigeteltség megszüntetéséhez.

Az önkormányzat és intézményei, a helyi civil szervezetekkel összefogva egyre több olyan programot, illetve rendezvényt tart, melyet kisgyermekes családok is látogatni tudnak. Évről évre bővítjük városi rendezvényeink körét, melyek szinte kivétel nélkül gyermekközpontú programokat sorakoztatnak fel.

- gyermek majális,
- csülökfesztivál-gyermeknap rendezvény,
- kismama klub,
- babaringató (zenés, interaktív foglalkozás),
- baba-mama torna,
- aprók tánca,
- ovisgála,
- gyermek színelőadások,
- diavetítések,
- hagyományörző gyermekprogramok-, gyermekjátékok,
- bababörze (kinőtt babaholmik csereberéje),
- gyógytorna (minden korosztálynak)
- rendszeres filmklub,
- győzelem a stressz felett mentálhigiénés szakember kurzusa,
- kézműves foglalkozások,
- kiállítások,
- amatőr alkotók kiállítása, helyi alkotók közismertté tétele (gobelin, festés,)

A városi könyvtárban a hangoskönyvek megjelenése a kisgyermekes családok körében is nagy sikert aratott, csak úgy, mint a mese sarok, a „Mesebolt”, ezen kívül különböző játékokkal, színezőkkel várják a gyerekeket és szüleiket. Kényelmes babzsák-fotelek, kisszékek, színes kisasztal teszi hangulatossá és biztosítja a tökéletes gyermekvilágot az intézményben.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekeiket egyedül nevelő nők megélhetési problémával küzdenek	Szociális támogatások megítélésénél e helyzet fokozottabb figyelembevételre
Kisgyermekes édesanyák elhelyezkedési lehetőségei korlátozottak	Bölcsődei férőhelybővítés, rugalmas ill. részmunkaidős alkalmazás lehetőségének biztosítása az intézményekben

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Bár városunk nem tartozik az előregedő települések közé, mint az 5. oldalon lévő táblázatból látható az összlakosság 20,4 %-a jelenleg 2772 fő tartozik az idős korosztályba (60 év felettiek) Ezen belül szinte minden korcsoportban magasabb a nők aránya. Ez megfelel azoknak az országosan jellemző adatoknak amely szerint növekszik a középkorúak halandósága, de a nők tovább élnek.

Az alábbi táblázat azt mutatja, hogy a nyugdíjban, nyugdíjszerű rendszeres ellátásban részesülők száma 2014-től minimális mértékű, de csökkenő tendenciát mutat.

Összességében – átlagosan - a település lakosságának 22 %-a részesül nyugdíjban vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátásban, ami megfelel a Közép-Magyarországi Régió átlagának.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	1 110	1 715	2 825
2009	1 105	1 694	2 799
2010	1 115	1 643	2 758
2011	1 114	1 683	2 797
2012	1 096	1 667	2 763
2013	1 061	1 635	2 696
2014	1 028	1 603	2 631
2015	974	1 591	2 565
2016	975	1 594	2 569

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A KSH által az 55-64 éves idősebbek foglalkoztatása tárgyában kiadott adatok alapján (a Közép-Magyarországi régióban) 2013-2017 között folyamatosan emelkedik e korosztály foglalkoztatási rátája: 2013-ban 37,9%, 2017-ben 51,7%. Mindkét nem esetében megfigyelhető a növekvő tendencia, ugyanakkor a nemek szerinti megosztásban a férfiak körében nagyobb a foglalkoztatottság. (2017-ben mintegy + 20%-kal)

Önkormányzatunk a településen élő idősek, nyugdíjasok foglalkoztatására vonatkozóan adatokkal nem rendelkezik, az azonban a tapasztalatok alapján elmondható, hogy azok, akiknek az egészségi állapota ez lehetővé teszi, szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre azonban jelenleg a munkaerő piacon nagyon csekély az esély, kivéve, ha speciális ismeretekkel, gyakorlati tapasztalatokkal rendelkeznek. Ellene hat ennek a lehetőségnek az is, hogy a jogszabály korlátozza részben kizárja (pl. közszférában) a nyugdíj melletti foglalkoztatást, részben korlátozza a megszerezhető jövedelem nagyságát, illetve a nyugdíj szünetelésének jogkövetkezményét fűzi hozzá. Nehezíti a foglalkoztatás lehetőségét az is, hogy a mai idős korosztályra még nem volt jellemző az élethosszig tartó tanulás, többségében a fiatal felnőttkorban megszerzett ismereteiket hasznosították, szinte egész életükben egy munkahelyen dolgozva. Ezek az ismeretek azonban sok esetben már a mai kor követelményeinek nem felelnek meg.

Különösen nehéz helyzetben azok az idősebb korosztályhoz tartozók vannak, akik még nem jogosultak nyugdíjra vagy más nyugdíjszerű ellátásra, de megromlik az egészségi állapotuk, megváltozik a munkakörük vagy akiket érint az átszervezés, hiszen aki ebben a korban munkanélkülivé válik, annak az elhelyezkedési esélye nagyon kicsi, illetve sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerőpiacon.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2013	452	93	21	127	52	35 %
2014	378	88	23	76	46	32%
2015	309	84	27	97	53	35%
2016	242	78	32	92	n.a.	
2017	215	62	29	74	n.a.	

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Míg a regisztrált munkanélküliek száma az elmúlt évben csökkent, az 55. év feletti regisztrált munkanélküliek száma az elmúlt két évben növekvő tendenciát mutat. Megoldásként kézenfekvő lenne a településen működő raktárbázisok által kínált munkalehetőség kihasználása, azonban szinte kizárólag három műszakos munkarendben folyik a munka. Tekintettel nevezett korosztályra, a három műszakos munkarend egészségi, munkaalkalmasság szempontjából nem vállalható számukra.

Az idősek hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén számszerű adatokkal nem kimutatható, ugyanakkor vélhetően településünkön is előfordul ez a korosztályos diszkriminatív jelenség.

Önkormányzatunk és intézményeink viszonylatában azonban kijelenthető, hogy a megüresedett álláshelyeinkre jelentkezők vonatkozásában nem dominál az életkor, szívesen fogadjuk a pályakezdőket is de semmiképpen nem jelent hátrányt az érettebb kor, örömmel vesszük az idősebb munkaerő megszerzett tudását, tapasztalatát és rutinját az adott munkaterületen, legyen az irodai, oktatás-nevelési vagy fizikai munka. Az elmúlt 2 év viszonylatában az új belépők között szinte fele-fele arányú a fiatal (25-40) és az 50 feletti munkatárs. Az önkormányzat tulajdonában lévő Városüzemeltető Kft. 41 fő alkalmazottjai közül 18 fő az 50 év feletti, ami 43,9%.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a város minden lakosa részére biztosított, ezek egy része életkor alapján az idősokok részére van biztosítva.

Az utóbbi időszakban az egészségügyi ellátásban két olyan jelentős probléma jelentkezett, amely kiemelten érintette az idősoket is. Az egyik, hogy a lakosság szám növekedése következtében jelentősen megnövekedett a háziorvosok beteglétszáma, ami a várakozási idő jelentős növelését eredményezte. 2015-ben új háziorvosi körzet kialakításával jelentősen javult ez a helyzet. Jelenleg öt felnőtt háziorvosi praxis működik a településünkön, valamint állandó orvosi ügyeleti szolgálat, ezen kívül helyi kislabor áll rendelkezésére a lakosságnak.

A másik problémát bizonyos egészségügyi szolgáltatások helyben történő biztosításának hiánya (pl. fizioterápia) illetve a rendelkezésre álló kapacitás csökkenése (pl. labor) jelenti. Ez utóbbiak azzal járnak, hogy a beteg csak más településen, illetve néhány napos késedelemmel veheti ezeket igénybe, ami különösen e korosztály számára jelent nehézséget.

Az önkormányzat biztosítja az idősokok számára a szociális alapszolgáltatásokat (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősokorúak nappali ellátása, közösségi alapellátás), melyek igénybevételeéről az alábbi statisztikai táblák készültek:

64 évnél idősokbb népesség és az egyes szociális szolgáltatásokban részesülő idősokorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	étkeztetés	Házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Nappali ellátás
2010	1595	47	13	74	0
2011	1613	62	16	48	0
2012	1661	14	29	57	0
2015	1718	73	26	48	0
2016	1762	81	28	55	0
2017	1798	82	29	55	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Természetesen településünkön - mint mindenhol máshol – igényelhető a kifejezetten idősokorúak számára biztosított pénzbeli ellátás, az idősokorúak járadéka (jövedelemmel nem rendelkező nyugdíjaskorúak megélhetését biztosító támogatás). A város lakosságához viszonyítva igen csekély ezen ellátásban részesülők száma, azonban a jövőben elképzelhető ennek növekedése, mivel egyre többen nem tudják majd igazolni a ledolgozott éveiket, mely elengedhetetlen a nyugdíj megállapításához.

Időskorúak járadékában részesülők száma

2010	7
2011	9
2012	7
2013	5
2014	5
2015	5
2016	5
2017	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2013	1673	0	0%
2014	1711	0	0%
2015	1718	0	0%
2016	1762	0	0%
2017	1798	0	0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás településünkön társulási formában működik, ám – mint ahogy azt a fenti táblázat is mutatja- évek óta nem igénylik az idősök ezt az ellátási formát. Egy részük azért mert szerencsére nem egyedül, hanem párjával vagy családban él, másrészt - amennyiben az időskorú személy egészségi állapota vagy szociális helyzete azt indokolja - a Humán Szolgáltató Központ által ellátásban részesülhet (bevásárlás, gyógyszerkiváltás, szociális étkezés biztosított és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is igénybe vehető) Továbbá köszönhető annak, hogy városunkban igen aktív tevékenységet folytatnak az elsősorban időseket tömörítő civil szervezetek (három nyugdíjas klub, Természetjáró Egyesület, Mecenás Művészeti Klub, Zrínyi Ilona Nyugdíjas Kórus) biztosítva ezzel az érintett korcsoport számára a települési közösségi életbe való bekapcsolódást, hozzájárulva a színes, örömteli nyugdíjas élethez.

Városunkban, aktív nyugdíjas élet van, melynek mozgatói a nyugdíjas és művészeti klubok (Üllői Nyugdíjas Egyesület, Napsugár Nyugdíjas Egyesület, Ősziórsza Nyugdíjas Klub, Mecenás Művészeti Klub, Ruhaipari Természetjáró Egyesület, Üllői Nyugdíjas Kórus) Tagjaik összlétszáma mintegy 300 főre tehető, akiknek rendszeresen különböző kulturális, művelődési, sport, programokat szerveznek. A legjellemzőbbek: kiállítások, színházlátogatás, zenés rendezvények, nótáestek, ezen kívül szinte minden hónapban szerveznek buszos kirándulásokat és fürdőlátogatásokat.

Ezen szervezeteket az önkormányzat is folyamatosan támogatja különböző formában. A közösségi programok szervezéséhez nagy segítséget jelent részükre helyiség biztosítása, illetve a művelődési ház, valamint a közösségi központ ingyenes rendelkezésükre bocsátása.

A szervezetek mindegyike korábban rendszeres anyagi támogatásban is részesült, azonban a jogszabályi változások már nem teszik lehetővé bírósági nyilvántartásban nem szereplő civil szervezetek támogatását, így az elmúlt években e tekintetben csökkenés figyelhető meg.

Ez az aktív közösségi élet minden idős ember számára fontos, hiszen ebben a korban már nemcsak különböző szervi megbetegedések jelentkeznek (daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák) hanem a pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlak, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket, amelyek egy része e közösségi tevékenységeken keresztül megelőzhető, vagy legalábbis csökkenthető.

A kirekesztettség-érzés csökkentésének másik fontos eszköze lehet a technológiai készségek elsajátíttatása. Magyarországon az idősebb korosztály mindössze 16 %-a rendelkezik számítógépes ismeretekkel, pedig az elektronikus kommunikáció, az internetezés és elektronikus levelezés alapjainak megismerése révén mód nyílna számukra is az új típusú ismeretszerzésre, kapcsolattartásra, művelődésre.

Helyi felmérésünk településünkön kb. 20 -25 %-ra tehető ez az arány, amelynek javítása mindenképpen indokolt és szükséges. Erre jó megoldást jelenthet – a 40 órás kötelező önkéntes közösségi munka keretében – középiskolás diákok bevonása.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Házi segítségnyújtás: Az idős emberek segítségének egyik legfőbb helyszíne saját otthonuk, ezért fontos feladat és cél, hogy megteremtjük mindazokat a lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik az idős, beteg, rászoruló ellátottak lakókörnyezetükben történő gondozását, ápolását. A házi segítségnyújtás magában foglalja a saját lakásukon történő segítségnyújtásnak minden olyan módját és tevékenységeit, melyeket az igénylő egészségi állapota, szociális helyzete miatt elvégezni már nem, vagy még nem képes.

A gondozás alapvető **célja** az is, hogy családpótló szerepet lásson el, leküzdv az izoláció biológiai, pszichés és szociális következményeit; az ellátást igénybe vevők tanult és szerzett mentális és fizikai képességeit minél hosszabb ideig megőrizze, aktivitásukat szinten tartsa, mentális állapotuk karbantartása és segítségnyújtás ahhoz, hogy az igénybe vevő az önálló életvitelét lakásán, lakókörnyezetében, szükségleteinek megfelelően fenntarthassa.

A házi segítségnyújtás keretébe tartozó tevékenységek **fő célja** nem a hozzátartozók teljes körű tehermentesítése vagy kizárása a gondozási feladatokból, hanem a szükséges mértékű segítség nyújtása az ellátás zavartalan biztosítása érdekében.

Sajnos országos tendencia és ez településünkre is igaz, hogy nagyon sok a 60 év felettiek körében az egyedülálló nő, akik számára kiemelten fontos, hogy a mindennapokban a biztonságérzetük biztosítva legyen. A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** biztosítása - amely bármilyen probléma esetén (rosszullét, személy elleni támadás, betörés) - azonnali segítséget jelent, különösen az egyedülálló, idős nők számára jelenthet nagy segítséget. Önkormányzatunk ezért is tartotta és tartja fontosnak ezen ellátási forma folyamatos biztosítását. Annak ellenére, hogy ez már állami feladattá vált.

A Képviselő-testületünk jó döntését igazolja, hogy folyamatos és igen nagy az érdeklődés ezen ellátás igénybevételére.

Településünkön igen aktív ez a korosztály, és pozitív tapasztalatunk, hogy az idősek aktív közösségi életet élnek. Számos olyan civil szervezet működik városunkban, amelyek részükre szerveznek programokat.

A könyvtárban található számítógépeken segítjük az érdeklődők digitális írás-olvasás fejlesztését, számítógép-használatot. A könyvtár partnerségben működik a város lakosságával, amennyiben igénylik segítséget nyújt irodai szolgáltatásokkal, hivatali, egészségügyi, oktatási ügyeik intézésében.

A kormány által nyugdíjasok számára meghirdetett Erzsébet-program regisztrációs folyamatát is könyvtárunk bonyolította nyugdíjas olvasóink, és hozzátartozóik számára.

Civil szervezetek, egyesületek programjai:

Mecénás Művészeti Klub: kézműves foglalkozások, kiállítások, szavalóversenyek,

Nyugdíjas szervezetek (3): kirándulások, színházlátogás, gyógyfürdő programok, hétvégi zenés-táncos estek,

- Nyugdíjas kórus,
- „Nyílik a rózsza” nótaest,
- Fotóklub,
- Városi ünnepeinken idősek vendéglátása

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedülálló idősek magas száma	Meglévő szolgáltatások fenntartása, programok szervezése ill. olyan szervezetek tevékenységének támogatása, amely segíti a szabadidő hasznos eltöltését
Idősek informatikai ismereteinek hiánya	Informatikai tanfolyamok indítása időseknek, a középiskolai kötelező önkéntes tevékenységet végzők bevonása e feladatba
Nyugdíjasként történő munkavállalás korlátozott lehetőség	Nyugdíjas szövetkezetek propagálása

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Magyarország az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépéseket tett a fogyatékos emberek életminőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. E szabályozások közül mindenekelőtt a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.), valamint a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló – a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált – ENSZ-Egyezmény emelhető ki. Emellett fontos alap az Európai Bizottságnak az Európai fogyatékossgügyi stratégia 2010–2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt COM/2010/636 számú közleménye.

A fogyatékossgügyi szakterület egyik legfőbb jellemzője, hogy az élet valamennyi területét, és így szinte minden államigazgatási ágazatot egyaránt érint, ezért a fenti dokumentumok érdemi alkalmazása a mindenkor kormányzat részéről gondosan tervezett, összehangolt intézkedéseket követel meg.

Fogyatékos személyeket érintő alapelvek: Prevenció, Önrendelkezés, Teljes és hatékony társadalmi részvétel, Egyetemes tervezés, Semmit rólunk nélkülünk, Hátrányos megkülönböztetés tilalma, indokolt előnyben részesítés, Ésszerű alkalmazkodás

A KSH 2016. évben **mikrocenzust** rendelt el. A mikrocenzus egy úgynevezett kis népszámlálás, amely két teljes körű összeírás között követi nyomon a társadalmi folyamatokat mintavételes felméréssel. Az adatfelvétel nem teljes körű, a háztartásoknak mintegy 10%-ára terjed ki, az azokban élő személyekre terjed ki. Településünk azon települések közé tartozik, amely bekerült az adatgyűjtésre kijelölt mintába.

A KSH a mikrocenzus alapadatai és a hozzá kapcsolódó kiegészítő önkéntes adatgyűjtés eredményei alapján, a szokásosnál több szempontból vizsgálta az egészségi állapotuk miatt nehézségekkel küzdők, korlátozottak életkörülményeit.

A KSH kiadványa szerint, a 2016-os mikrocenzusban megkérdezettek nyilatkozata alapján a fogyatékos személyek száma mintegy 80 ezer fővel 408 ezerre csökkent az előző népszámláláshoz képest. **2011-ben a népesség 6,2, 2016-ban 4,3%-a tartozott a fogyatékos lakossághoz.**

A fogyatékos lakosság számának csökkenésében több ok között feltételezhetően meghatározó szerepet játszik, hogy az egészségi állapothoz kapcsolódó szociális ellátások rendszere a vizsgált időszakban jelentős mértékben átalakult, megszűnt a rokkantsági nyugdíj, felülvizsgálták az érintettek visszahelyezhetőségét a munkaerőpiacra, az idősebbek ellátását öregségi nyugdíjra váltották, valamint átalakultak az ellátórendszer jogosultsági feltételei.

Mindezek következtében az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság nyilvántartásában 2011-ről 2012-re közel 70 ezer fővel csökkent az egészségi állapottal összefüggő juttatásban részesülők száma.

A fogyatékos lakosság legnagyobb hányadát, csaknem felét a mozgássérültek teszik ki. 2011–2016 között nőtt az értelmi fogyatékosok és az autisták létszáma (11 ezer fővel, 25%-kal, illetve 3800 fővel, 74%-kal).

A fogyatékos lakosság több mint fele jelezte, hogy súlyosan, mintegy háromtizede, hogy mérsékelten akadályozza valamilyen egészségi probléma a mindennapi tevékenységében. A fogyatékos személyek ötöde azonban egészségi problémája miatt nem érzi magát korlátozottnak.

A mindennapi tevékenységek elvégzésében egészségi probléma miatt magukat korlátozottnak érzők száma közel 1,5 millió.

A szubjektív korlátozottság oka elsősorban tartós betegség vagy fogyatékoság. A mindennapi életben enyhe korlátozottságot tapasztal a népesség 9,5, súlyosabbat 6,3%-a.

A magánháztartásban élők 15, az intézeti háztartásokban élők 32%-a korlátozott. A magánháztartásokban élő fogyatékos vagy korlátozott népesség (akadályozottak) kevésbé iskolázottak, mint az átlagnépesség, alig több mint harmaduknak van legalább érettségije, míg a népesség egészében 45%-nak.

Az akadályozottak több mint fele saját jogon öregségi nyugdíjas, járadékos. A rokkantsági, rehabilitációs vagy egyéb egészségkárosodási ellátásban részesülők aránya 13%.

Az akadályozottak legtöbbször a munkavégzés és a tanulás terén érzik magukat hátrányban.

Összességében a fogyatékos vagy korlátozott népességnek több mint kétharmada a társadalmi részvétel valamelyik területén akadályozva érzi magát.

A magánháztartásokban élő, egészségi állapotuk miatt akadályozott személyek 17%-a, mintegy 250 ezer ember részesült szociális ellátásban a felvételt megelőző 12 hónap során. Az érintettek 71%-a vesz igénybe egyéb, intézményen kívüli, informális segítséget mindennapi tevékenységéhez, önellátásához, és ez a segítség elsősorban a családtagok részéről érkezik.

A többletköltségek mérséklésére az egészségkárosodottak közel háromtizede kap valamilyen pénzbeli vagy természetbeni juttatást, a legtöbben rokkantsági ellátást és közgyógyellátási igazolványt.

A vizsgált népesség mintegy kilencetizede a rendszeresen felmerülő kiadásai körében átlagosan havi 16 ezer forintot fordít arra, hogy egészségi állapotát javítsa, a fogyatékoságból, korlátozottságból származó hátrányokat kompenzálja. Minden második személy családi költségvetését eseti többletkiadások is terhelik, ez az összeg éves átlagban 84 ezer forint.

Az akadályozottak egyötöde tapasztalt már hátrányos megkülönböztetést. A foglalkoztatás, a közlekedés és az egészségügyi ellátás az a három terület, ahol a leginkább, a lakhatásnál pedig a legkevésbé érzékelnek negatív megnyilvánulásokat.

Fogyatékkal élők támogatásának területei:

- Lakhatás, szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés
- Pénzbeli és természetbeni ellátások és szolgáltatások
- Rehabilitáció
- Hozzáférhetőség

Fogyatékkal élők helyzetének javítását célzó beavatkozási területek:

- A fogyatékos emberek társadalmi befogadását támogató szakmai fejlesztések
- Egészségügy, korai felismerés, diagnosztika
- Alap- és szakellátások, (tájékoztatás, hozzáférés biztosítása)
- Támogató technikai eszközök
- Korai fejlesztés, oktatás, képzés
- Köznevelés (inklúzió, gyermekek fogyatékkal élőkhez való viszonya, középfokú oktatás elérhetősége SNI fiatalok számára is)
- Szakképzés, felnőttképzés (fiatalok munkaerő-piaci helyzetének javítása)
- Felsőoktatás, (fogyatékoságügyi, hozzáférhetőségi, rehabilitációs, jelnyelvi ismereteket tartalmazó képzési modulok, felsőoktatásban tanuló fogyatékos fiatalok segítése)
- Életpálya tervezés, Foglalkoztatás, Szociális szolgáltatások és ellátások, Támogató szolgálatok, Komplex rehabilitáció, Koordináció, „kliensút”
- Önrendelkezés, önálló életvitel, támogatott döntéshozatal, lakhatás, fogyatékos személyek és családjaik, közlekedés, sport, kultúra, turizmus.

Többszörösen veszélyeztetett csoportok: pl.: fogyatékkal élő nők és gyermekek

A többszörös fogyatékossgal élő emberek (így például a súlyosan és halmozottan sérült emberek, illetve a fogyatékossg mellett beilleszkedést nehezítő viselkedési problémával élő emberek) és családjaik helyzetéről, speciális igényeiről kevés információval rendelkezünk. Így fontos lenne olyan szakpolitikai stratégiák kialakítása és megvalósítása, melyek ezeknek az embereknek a komplex rehabilitációját segíthetik elő.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

A mikrocenzus eredményét figyelembe véve a fogyatékos vagy korlátozott népességben feleannyian dolgoznak, mint a teljes népességben.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékos munkavállalókkal kapcsolatos további probléma, hogy a teljesítménykényszer miatt nincs lehetősége a szervezeteknek a fogyatékos személy speciális munkavégzési körülményeit, igényeit figyelembe venni, emiatt sokszor alkalmazásuk is meghiúsul. Amennyiben még is sor kerül a munkavégzésre, akkor a foglalkoztatottak által végzett munka jellemzően egyszerű, a jövedelmi értékhatár pedig további gátat szabhat a munkavállalásnak. A foglalkoztatást szabályzók sem kedvezőek, mivel a munkáltató részéről egyre szigorúbbak és túlzott adminisztrációt igényelnek.

Az önkormányzat intézményei leginkább a törvényi előírásnak megfelelően foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket.

Üllő városa azonban abban a szerencsés helyzetben van, hogy 1994 óta itt működik az Üllői Mozgáskorlátozottak Egyesülete, 2013 júniusától Civil Érték Egyesület néven. Az egyesület 42 fő tagsággal kezdte meg működését, jelenleg 132 tagja van, akiknek közel 65 %-a súlyosan mozgáskorlátozott. A tagok jelentős része rossz szociális körülmények között él.

1998-ban az egyesület első ízben megszervezte - az azóta már rendszeressé vált - Civil Kerekasztal rendezvényt a civil, az állami és az üzleti szféra képviselőinek részvételével. A közös fórum komoly cselekvésre ösztönözte a résztvevőket, a helyi igényekre alapozott célokat, és terveket fogalmaztunk meg.

2000-ben az egyesület megalapította a Civil Szolgáltató Nonprofit Kft-t, amely 2012-ig védett foglalkoztatóként, 2013-tól pedig rehabilitációs akkreditációs tanúsítvánnyal rendelkező foglalkoztatóként működik. Telephelyeik a foglalkoztatott munkavállalók fogyatékoságának megfelelően akadálymentesek.

A fogyatékosággal élő és megváltozott munkaképességű munkavállalókat az alábbi akkreditált telephelyeken foglalkoztatják:

1./ Üllő, Pesti út 124. székhely: a Civil Központ épületében található székhely kétszintes, akadálymentes épület. Az alsó szinten a társaság irodái találhatóak. A felső szinten elsősorban fogyatékos munkavállalók foglalkoztatása történik, csomagolási tevékenységet végeznek. A közlekedést és az anyagmozgatást lift könnyíti meg. A székhelyen 24 fő megváltozott munkaképességű dolgozót foglalkoztatnak egyműszakos munkarendben.

2./ Üllő, Gyömrői út 83. telephely: Üllő külső peremén, a Gyömrő felé vezető út mentén helyezkedik el, három különálló akadálymentes épületben, egyműszakos munkarendben dolgozik mintegy 160 fő megváltozott munkaképességű munkavállaló. A telephelyen bér munkában élelmiszerek, kozmetikumok, higiéniai termékek és különféle háztartási vegyi áruk, esetenként papírárúk címkézése, kézi, vagy gépi csomagolása történik.

3./ Vác, Rákóczi u. 36. fióktelep: a Mozgáskorlátozottak Közép-Magyarországi Regionális Egyesületétől bérelt épületben közel 140 fő megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatása történik részmunkaidőben.

A foglalkoztatás három folyamatos tevékenységre bontható:

- elektronikai szerelés (fénycső gyűjtőegységek gyártása)
- sportszerek gyártása (világsszabadalommal védett folyami és tavi úszók)
- csomagolás (élelmiszerek, újságok, kozmetikumok)

4./ Szentmártonkáta, Kossuth L. u. 6. fióktelep: a helyi önkormányzat által biztosított telken, a Pest Megyei Munkaügyi Központ támogatásával, valamint saját erőből épített új téglapépületben biztosítják átlag 45 fő foglalkoztatását. A megváltozott munkaképességű dolgozók egyműszakos munkarendben dolgoznak részmunkaidőben. Fő tevékenységük a selyemvirág fejek és csokrok összeállítása.

5./ Szolnok, Kiss Ferenc. u. 16. fióktelep: a bérelt ingatlanban közel 50 fő megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatását biztosítják egyműszakos munkarendben, részmunkaidőben. A telephelyen munkaruházati termékek, egyéb divatáru gyártása, valamint csomagolás történik.

6./ Gomba, Rákóczi Ferenc utca 20. fióktelep:

2014 októberében került átadásra a Civil Nonprofit Kft. új gombai fióktelepének épülete, ahol a szükséges engedélyek és az akkreditációs tanúsítvány megszerzését követően megkezdődött a megváltozott munkaképességű és fogyatékosággal élő munkavállalók rehabilitációs foglalkoztatása.

A fióktelepen 30 fő részmunkaidőben történő foglalkoztatása történik, csomagolási tevékenységet végeznek.

7./ Sülysáp, Malom utca 26. fióktelep: 2015 áprilisában került átadásra a fióktelep, melynek épületét bérlik. A szükséges engedélyek és az akkreditációs tanúsítvány megszerzését követően megkezdődött 40 fő megváltozott munkaképességű és fogyatékossgal élő munkavállaló rehabilitációs foglalkoztatása. A telephelyen a fő tevékenység a kozmetikai és higiéniai termékek címkézése, kézi és gépi csomagolása, valamint selyemvirágok készítése.

A Civil Nonprofit Kft-nél foglalkoztatott megváltozott munkaképességű munkavállalóink számára a Civil Érték Egyesület ellátási szerződés keretében segítő szolgáltatásként munkaerő-piaci és humán szolgáltatásokat biztosít.

Az Egyesület a vállalt feladatainak teljesítése érdekében a munkaerő-piaci szolgáltatásokat a Civil Munkaközvetítő Iroda szolgáltatási körében, a humán szolgáltatásokat a Támogató Szolgálat intézményi keretei között végzi.

Szolgáltatások:

- **Életvezetési tanácsadás:** Az életpályán, az életútban való elakadás, megtorpanás továbblendülésének segítése.
- **Jogsegélyszolgálat:** Szóbeli jogi tanácsadás biztosítása, beleértve az ügyfél iratainak tanulmányozását.
- **Szociális ügyintézés:** Segítségnyújtás hivatalos ügyek intézésében. Segítő közreműködés az iratok, nyomtatványok, kérelmek kitöltésében, a megfelelő helyre való eljuttatásában, akadályoztatás esetén a közvetlen ügyintézésben.
- **Családgondozás:** A munkatársakat és családjukat érintő szociális és életvezetési problémák okainak feltárása és – lehetőség szerint – az okok megszüntetése.
- **Munkaerő-piaci információ nyújtása:** Munkavállalóik tájékoztatása, az egyéni igényeiknek megfelelő betölthető állás lehetőségekről.
- **Munkatanácsadás:** A segítő szakember feltárja az igénybe vevő személy elhelyezkedését akadályozó körülményeket, a munkavállalást akadályozó problémák megszüntetése érdekében terveket dolgoznak ki.
- **Pályatanácsadás:** A pályamódosítás lehetőségének elősegítése, az egyéni képességek, érdeklődési területek, adottságoknak megfelelő pályaterv kidolgozásával.
- **Rehabilitációs tanácsadás:** A foglalkozási rehabilitáció irányának meghatározása.
- **Pszichológiai tanácsadás:** Segít feltárni és lehetőség szerint megoldani munkatársaik számára az életvezetésből, a személyiségproblémákból eredő, a munkavégzést, illetve a tartós foglalkoztatást akadályozó tényezőket.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

Településünkön ilyen jellegű problémáról jelzés nem érkezett.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő eséllyel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is

A Civil Érték Egyesület által működtetett támogató szolgálat a saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást, amely a közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésben (szállítási, kommunikációs) ad támogatást, emellett az igénybevevő saját környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az önérték-érvényesítést.

A saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek a nappali ellátás is fejlesztési, étkezési lehetőséget nyújt, segíti az önálló életvitelt, a társadalmi szerepek gyakorlását.

A gondozást igénylő fogyatékos személyek átmeneti elhelyezést, tartós bentlakásos szociális intézményi ellátást (rehabilitációs, ápoló-gondozó) is igénybe vehetnek.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	127 fő	nincs adat
2009	117 fő	nincs adat
2010	102 fő	nincs adat
2011	nincs adat	nincs adat
2012	377 fő	nincs adat
2013	355 fő	nincs adat
2014	351 fő	nincs adat
2015	323 fő	48
2016	316 fő	54
2017.	nincs adat	57

Forrás: **TeIR**, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: **TeIR**

7.1.3. táblázat - Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban, a különféle típusú foglalkoztatásban résztvevők száma az alkalmazók szerinti megoszlásban				
		Közférában foglalkoztatott (pl. önkormányzat, kormányhivatal, állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény)	Non profit szervezet	Gazdasági vállalkozás
Szociális foglalkoztatásban alkalmazottak	fejlesztő-felkészítésben résztvevők száma	0	0	0
	munka rehabilitációban foglalkoztatottak száma	0	0	0
Védett munkahelyen foglalkoztatottak száma		0	0	0
Támogatott foglalkoztatásban résztvevők száma		0	0	0
Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásban résztvevő fogyatékos személyek száma		6	186	0

Forrás: helyi adatgyűjtés több forrás segítségével

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzübeli, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik.

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek. (pl. Fot., Szt., Cst.)

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az akadálymentesítés Magyarországon a fogyatékosügyi törvénykezés egyik célterületeként jelent meg, fő kedvezményezett csoportját a fogyatékos személyek alkotják. Akadálymentesítés révén lehetővé válik a közszolgáltatások, tágabban az épített környezet mindenki számára kényelmes és biztonságos elérése, használata, és érdemben is segítséget jelent a fogyatékos emberek önálló tájékozódásában, ügyintézésében.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettége

Akadálymentesítés

	Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Gyöngyvirág Óvoda	Nem releváns	nincs	nincs	igen	nincs	nincs	nincs	nincs	
Napraforgó Óvoda	Nem releváns	nincs	nincs	igen	nincs	nincs	nincs	nincs	
Bóbita Óvoda	Nem releváns	nincs	nincs	igen	nincs	nincs	nincs	nincs	
Pitypang Óvoda	Nem releváns	nincs	nincs	igen	nincs	nincs	nincs	nincs	
Csicsergő Óvoda									
(fogyatékos gyermekek számára kijelölt óvoda)	Nem releváns	igen	igen	igen	nincs	igen	igen	nincs	parkoló mozgássérülteknek
Altalános Iskola	nincs	nincs	nincs	igen	nincs	nincs	igen	nincs	
Egészségügyi alapellátás*	igen	igen	igen	igen	nincs	igen	igen	nincs	parkoló mozgássérülteknek
Közösségi ház	Nem releváns	nincs	igen	igen	nincs	nincs	nincs	nincs	
közigazgatási intézmény	igen	igen	igen	igen	Nincs Kivéve liftben	igen	igen	nincs	parkoló mozgássérülteknek
Közösségi központ	igen	igen	igen	igen	nincs	igen	igen	nincs	parkoló mozgássérülteknek
Babarózsa Bölcsőde	Nem releváns	nincs	nincs		nincs	nincs	nincs	nincs	
Humán Szolgáltató Központ	Nem releváns	nincs	igen	igen	nincs	nincs	igen	nincs	parkoló mozgássérülteknek
Városi Sportszarnok	Nem releváns	nincs	igen	igen	nincs	nincs	nincs	nincs	parkoló mozgássérülteknek
Sportpálya	Nem releváns	nincs	igen	igen	nincs	nincs		nincs	parkoló mozgássérülteknek

*Ezévben - Európai Unió források igénybevételeivel – került felújításra a Központi Orvosi Rendelő, ahol megvalósult a komplex akadálymentesítés.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Városunkban a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos, mert - anyagi források hiányában - megoldhatatlan lett volna egyszerre valamennyi intézmény teljes akadálymentesítése. Azt elmondhatjuk, hogy a mozgáskorlátozottak bejutása valamennyi közszolgáltatást nyújtó intézményünkben biztosított, a teljekörű akadálymentesítés a jövő feladata, amely csak ütemezetten és pályázati források igénybevételével valósulhat meg.

Új beruházás, felújítás a hatályos jogszabályoknak megfelelően csak akadálymentesített környezet biztosításával történik. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt feltétel az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenjen meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Önkormányzatunk közterületeinek átépítése vagy felújítása során kiemelt figyelmet fordít a fogyatékkal élő emberekre, mindennapi életük megkönnyítésére. Közúton – új fejlesztéseink megvalósítása során - gyalogos átkelőhelyek kialakításánál vakok és gyengén látók segítésére az átkelő mindkét oldalán taktilis jelek (vakvezető kövek) kerülnek kihelyezésre, megkönnyítve ezzel számukra az úton való átkelést. Ezen felül a gyalogos átkelőhelyek szegélyszüllyesztéssel készülnek, így a mozgásukban korlátozottak is gyorsabban és biztonságosabban, különösebb terepakadály leküzdése nélkül juthatnak át az út másik oldalára. Ugyancsak szegélyszüllyesztéssel kerülnek kialakításra a felújított, vagy újonnan épített utcáink járdacsatlakozásai is.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye stb.)

Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások közül helyben a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a Civil Érték Egyesület által működtetett támogató szolgálat érhető el.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A településen élő fogyatékos személyek számára rendelkezésre állnak a Civil Érték Egyesület Támogató Szolgálat által nyújtott szolgáltatások.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fejlesztések ellenére sem teljeskörű az akadálymentesítés	Akadályok folyamatos megszüntetése fizikai és infokommunikációs akadálymentes hozzáférés biztosítása
A fogyatékos emberek általában kevésbé kvalifikáltak, mint a nem fogyatékosok, magasabb közöttük a szakképzetlenek aránya is.	Képzési, átképzési programok, valamint a foglalkoztatásukat biztosító szervezet tevékenységének további támogatása.
Elszigeteltség érzésének csökkenése	Közös programok szervezése, amelyen a fogyatékkal élők és az ilyen hátránnyal nem küzdők megismerhetik egymást és egymás problémáit, illetve ilyen rendezvény számára helyszín biztosítása.
Egészségügyi prevenciós szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetetlensége, Szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége	Céltzott egészségügyi programok szervezése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön – a helyi önkormányzaton kívül - számos olyan szervezet (állami, önkormányzati, egyházi, civil, for-profit) működik, amelynek tevékenysége érinti jelen esélyegyenlőségi program célcsoportjában tartozók helyzetét.

Ezen önkormányzati intézmények, a nemzetiségi önkormányzat, az egyházak, valamint a településünkön hosszabb ideje aktív tevékenységet végző civil szervezetek tevékenységét, együttműködését a 3.7 ill. 3.8 pontban részletesen bemutattuk.

Meg kell azonban említeni, hogy a frissen alakult civil szervezeteink is bekapcsolódtak a településünkön rászoruló célcsoportokat segítő adományozásba. Legutóbb például az idén megalakult Üllő Te vagy egyesület jelentős összegű támogatást nyújtott a Szeretetgombóc Klub 2018 évi jótékonyági bálján a szervezet céljainak megvalósításához.

Kiemelést érdemel az is, hogy a településünkön, illetve annak közelében működő multinacionális cégek, mint pl. a Spar, Hungarocontrol, Auchan rendszeres támogatói sportrendezvényeinknek, de e szféra támogatásának köszönhetően adhattuk át második szabadidőparkunkat valamint, láthatta a város lakossága a Honfoglalás c. musicalt, valamint Experindance együttes előadását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés adatainak összegyűjtésében részt vettek a településen dolgozó szociális, gyermekjóléti, közművelődési, köznevelési szakemberek. A helyzetelemzést az önkormányzat szociális, oktatási, egészségügyi, esélyegyenlőségi, civil területtel, valamint pályázatokkal foglalkozó szakemberei állították össze, egyeztetve – online és személyes kapcsolattartás révén – az érintett partnerekkel.

A Program teljes szövegének lakosság felé való nyilvánossá tételére – az önkormányzat honlapján – az elfogadást követően sor kerül, így a végrehajtás ellenőrzése folyamatosan biztosított lesz.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és nem romák között nincsenek konfliktusok.

Fontos számunkra, hogy segítséget nyújtsunk a rászoruló családoknak további elszegényedés megakadályozása érdekében.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egyenlő hozzáférését a fejlődésüket elősegítő szolgáltatásokhoz.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök elszigetelődésének, egészségi állapotuk romlásának megakadályozására, megbecsülésükre, közösségi programokba történő bevonásukra.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében az elhelyezkedésük, illetve munkába történő visszaállásuk támogatását a hagyományos családi szerepvállalás mellett.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására és az akadálymentesítésre.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)
összegző táblázat

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
	A helyzetfelmérés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése								
	Szociális ellátások								
1	Szociális támogatások feltételeként előírt jövedelemhatárok emelése, az adósságfelhalmozódás elkerülése érdekében	Támogatásra jogosultak körének bővítése	Üllő Város Önkormányzatának rendeletei	Adatgyűjtés, célcsoport feltekercpezése, kapcsolataifelvétel intézményekkel, partnereinkkel	Egészségügyi és Szociális Bizottság elnöke, Hatósági Iroda vezetője	2020.02.15.	Szociális ellátásra jogosultak számának növekedése	önkormányzati költségvetési forrás biztosítása	Elszegényedés megakadályozása, a családok anyagi helyzetének tartós javulása
2	Romák hátrányos helyzetének felzárkóztatása javítása	Roma társadalom felzárkóztatása	Felzárkóztató képzések Közös kulturális, és interaktív programok, előadások meg szervezése Kézműves foglalkozások megszervezése, megtartása Neves előadók meghívása, előadások megszervezése Roma művészek kiállításának megszervezése, nyelvtanulás lehetőségének biztosítása továbbtanulás ösztönzése	Az intézkedés tartalma: Felzárkóztató és érzékenyítő programok indítása, Roma hagyományok megismertetése és ápolása mind a célcsoporthoz tartozók mind a többségi társadalom körében	Roma Nemzeti és Önkormányzat Elnöke	2023.12.31.	Képzéseken résztvevők számának emelkedése Rendezkvények száma	önkormányzati költségvetési forrás, pályázati források, roma nyelvtanítók, kulturális és művelődési szakemberek	roma identitás erősítése, hagyományörzés
3	Szűrővizsgálatok számának növelése	Szűrővizsgálatok részvétel a vizsgálaton résztvevők számának növelése	Minél nagyobb részvétel a szűrővizsgálatokon a betegségek korai felismerése érdekében	Igényfelmérés, Egészségügyi felvilágosító előadások megtartása, szűrővizsgálatok szervezése helyben (mobil szűrővizsgálat biztosítása), állapotfelmérés szervezés,	Egészségügyi és Szociális Bizottság elnöke, Humán Szolgáltató Központ igazgatója	2020.12.31.	A lakosság egészségi állapotának javulása	szervező, költségvetési forrás, szakszemélyzet	Növekszik a gyógyult betegek száma, az időben észlelt és kezelt betegség által kevesebb a visszafordíthatatlan, ill. gyógyíthatatlan stádiumban felismert eset
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	Védőnői körzetek módosítása	Védőnői körzetek arányosítása	Az ellátás színvonalának	A vonatkozó rendelet módosítása	Jegyző	2019.07.01.	egy védőnőre jutó gyermekek	intézményi referens és népességyilvántartási emelkedése, több	

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		emelés, a védőnők leterheltségének csökkentése, jobb finanszírozhatóság							
		Ne kelljen utazni a településen élő 15-18 éves							
2	Kamaszok szórakozási lehetőségeinek biztosítása	A korosztálynak megfelelő szórakozási lehetőségek biztosítása a szabadidő kulturált, tartalmas eltöltéséhez	Újlő Város Településfejlesztési Koncepciója Sport és Ifjúsági Koncepció	Igényfelmérés, és ennek ismeretében a szükséges feltételek megteremtése	Polgármester, intézményvezetők	2023.12.31.	"Csellengő" kamaszok, védelemben vettek számának csökkenése	üzemintéző szakmai előkészítése	központi támogatás
3	Bölcsődei férőhelyek számának növelése	Bölcsődei férőhelyek növelése pályázati forrásból	Újlő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja	Pályázatfigyelés, pályázat összeállítása, projekt megvalósítás	Polgármester, pályázati referens	2021.09.01.	Városlítán szereplők számának csökkenése	Saját és pályázati forrás a személyi és tárgyi feltételek létrehozásához és a további működtetéshez	Elhelyezési igények teljeskörű kielégítése
4	Anyagi, megélhetési okokra visszavezethető gyermeknevelési problémák feltárása ill. megelőzése	Anyagi, megélhetési okokra visszavezethető gyermeknevelési problémák feltárása ill. megelőzése	Sport és Ifjúsági Koncepció	A jelzőrendszer hiányosságainak feltárása, az okok megszüntetése, az érintett szakemberek munkájának összehangolása	Hatósági irodavezető, HSZK igazgató	2021.12.31.	Esetek számának csökkenése	Gyermekevédelemben tevékenykedő szakemberek	BTM-es gyermekek felzárkóztatása
5	Új gyermekorvosi körzet kialakítása	A házi gyermekorvosok leterheltségének csökkentése érdekében új körzet kialakítása		Adatgyűjtés, egyeztetés, tárgyi feltételek biztosítása, rendeltetelmódosítás, ellátási szerződés megkötése	Polgármester, pályázati referens	2020.12.31.	Egy orvosra jutó ellátottak/esetek számának csökkenése	költségvetési forrás a tárgyi feltételek biztosításához, feladatot ellátó gyermekorvos	Amennyiben a személyi feltételek biztosítottak, a központi finanszírozásból biztosítható a működtetés
III. A nők esélyegyenlősége									
1	Gyermekek egyedül nevelő nők támogatása	Gyermekeket egyedül nevelő nők nagyobb mértékű anyagi támogatása	Gyermekeket egyedül nevelő szülők megélhetési körülményeinek javítása	A szociális támogatások megállapításánál a körülmény fokozottabb figyelembevétele, a	Egészségügyi és Szociális Bizottság Elnöke, Újlő Város Önkormányzata	2020.12.31.	ellátásra jogosultak számának növekedése	költségvetési forrás	

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felölése	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	A helyzetfelmérés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése			vonatkozó rendeletek ennek megfelelő módosítása A bölcsődei férőhelybővítés mellett, intézményeinkben rész munkaidős foglalkoztatás, valamint rugalmas munkaidő beosztás biztosítása, esetleg távmunkavégzés					
2	Kisgyermekes édesanyák elhelyezkedési esélyeinek növelése	A kisgyermekes édesanyák támogatása a munkába való visszatérés érdekében	Az intézkedés célja		Polgármester, 2020.09.01. intézményvezetők		Kisgyermekes édesanyák foglalkoztatása emelkedik	intézményvezetők munkaszervezési intézkedése	Jelentős anyagi ráfordítással nem jár, de a kisgyermekes szülők megélhetési körülményei jelentősen javíthatók
IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1	Élvezzük a nyugdíjas éveket	Meglévő időseket támogató ellátási formák fenntartása, szabadidő eltöltési lehetőségeik bővítése	Újlló Város Önkormányzatának Gazdasági Programja, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció	Igényfelmérés, hiányzó támogatási formák bevezetési koncepciójának kidolgozása, időseket támogató civil szervezetek támogatása	Humán Szolgálat Kőzpont igazgatója, Hatóság iroda vezetője	2020.12.31.	Elszolgáltatók idősök számának csökkenése	szociális szakemberek, szervezők, költségvetési források	
2	Ismerkedjünk a számítógéppel	Az idősebb korosztályba tartozók is ismerjék meg a számítógépet, használják az internetet, amely csökkenti az elszigetelődés érzetét, lehetőséget biztosít a családdal, ismerősökkel való kapcsolattartásra.		igényfelmérés, képzési programok szervezése, megvalósítása	Újlló Város Önkormányzata, Humán Szolgálat Kőzpont	2021.12.31.	informatikai ismeretekkel rendelkező idősök számának emelkedése	szervező, oktató, kötelező önkéntes munkát végzők, költségvetési forrás	
3	Munka nyugdíj után	Nyugdíjasok foglalkoztatási lehetőségeinek feltérképezése, propagálása, támogatása	igényfelmérés, adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel nyugdíjas szervezetekkel	Polgármester, Humán Szolgálat Kőzpont igazgatója		2023.12.31.	Nyugdíjas foglalkoztatottak számának emelkedése	szervezők, tanácsadók, emelkedése	
V. A fogyasztókkal élők esélyegyenlősége									
1	Akadálymentesítés	Fizikai és infokommunikációs		Az intézmények, közterületek	Újlló Város Önkormányzat,	2021.01.01.		költségvetési forrás, pályázati forrás,	

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	A helyzetfelmérés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése								
	akadálymentesítés, különös tekintettel a város hivatalos honlapjára				akadálymentesítésnek Polgármester, Jegyző			informatikus, külső szakértő	
2	Fogyatékkal élők képzése, átképzése	Fogyatékkal élők körében a képzésről, valamint a fogvatékosok foglalkoztatását biztosító szervezet tevékenységének támogatása	Fogyatékkal élők körében a képzésről rendelkezők számának növekedése, ezáltal elhelyezkedési lehetőségeik növelése	igényfelmérés, kapcsolattartás a Civil Érték egyesülettel és a Civil Nonprofit Kft-vel, ezirányú tevékenységük támogatása	Üllő Város Önkormányzata, Polgármester, Humán Szolgáltató Központ igazgatója	2022.12.31.	képzettséggel rendelkező fogvatékosok számának emelkedése	költségvetési forrás	
3	Ismerjük meg egymást!	Közös programok szervezése, helyszín biztosítása olyan rendezvényhez, ahol a fogyatékkal élők és az ilyen hátránnyal nem küzdők megismerhetik egymást.	A fogyatékkal élők és az ilyen hátránnyal nem küzdők megismerjék egymás, a fogvatékosok, illetve családjaik ne érezzék magukat megbélyegzettnek, csökkensen az elszigetelődés-érzésük.	adatgyűjtés, igények felmérése, kapcsolattartás a területen tevékenykedő civil és egyéb szervezetekkel	Üllő Város Önkormányzata és a Kulturális Központ vezetője	2021.07.01.		költségvetési források, szervezők, szociális szakemberek	
4	Akadálymentes szűrővizsgálatok	Szűrővizsgálatok helyben történő biztosítása a könnyebb elérhetőség érdekében	Szűrővizsgálatok elérhetőségének tetele a fogyatékkal élők számára	igényfelmérés, önkormányzati nagyrendezvényekre mobil szűrőállomás biztosítása	Polgármester, Humán Szolgáltató Központ igazgatója	2021.09.01.	szűrővizsgálaton részt vevők száma nő	eu. személyzet, mobil szűrőállomás, költségvetési forrás	

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

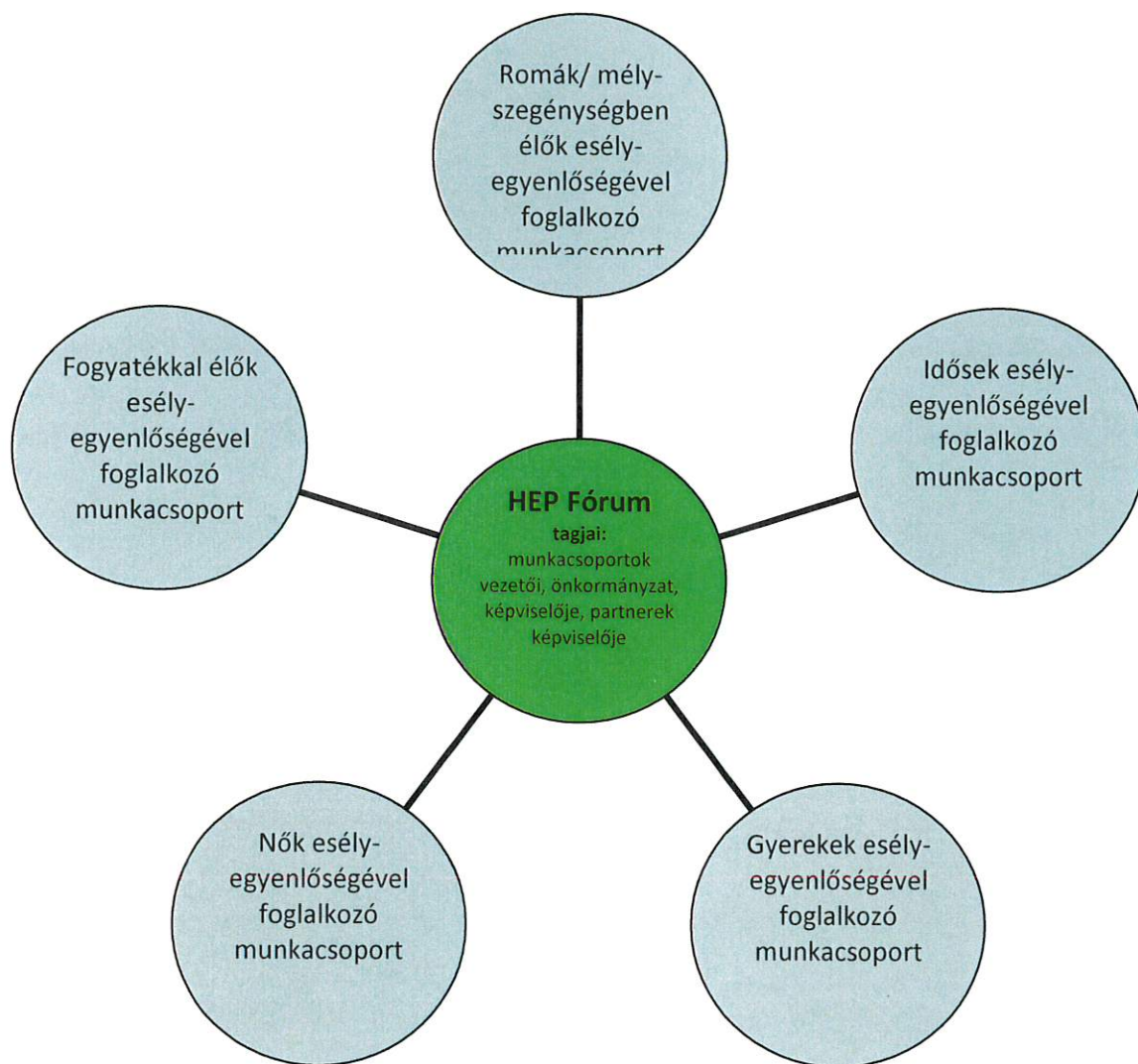
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Bogdán Józsefné felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

HEP elkészítési jegyzék²

(kitöltése opcionális – amennyiben nem kerül kitöltésre, az oldal törölhető)

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Üllő Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Üllő Város Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és **194/2018.(XII.13.)** számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Üllő, 2018. december 13.

Aláírás

Az Üllő Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

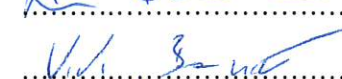

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Üllő Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

	Partner neve	aláírás
Üllő, 2018. december „ „	Roma Nemzetiségi Önkormányzat	
Üllő, 2018. december „ „	Humán Szolgáltató Központ	
Üllő, 2018. december „ „	Árpád Fejedelem Általános Iskola	
Üllő, 2018. december „ „	Harmónia Zeneiskola	
Üllő, 2018. december „ „	Vargha Gyula Városi Könyvtár	
Üllő, 2018. december „ „	Üllői Községi Központ	
Üllő, 2018. december „ „	Üllői Városüzemeltető Kft.	
Üllő, 2018. december „ „	Kiss Sándor Művelődési Ház	
Üllő, 2018. december „ „	Üllői Sport és Szabadidő Kft.	
Üllő, 2018. december „ „	Üllői Sport Egyesület	
Üllő, 2018. december „ „	Üllői Diáksport Egyesület	
Üllő, 2018. december „ „	MESE Mindenki Egyért Sportegyesület	
Üllő, 2018. december „ „	Civil Érték Egyesület	
Üllő, 2018. december „ „	Civil Nonprofit Kft.	
Üllő, 2018. december „ „	Üllői Nagycsaládok Egyesülete	
Üllő, 2018. december „ „	Mecénás Művészeti Klub	
Üllő, 2018. december „ „	Kenderes Hagyományörző Egyesület	
Üllő, 2018. december „ „	Üllő Vezér Hagyományörző Egyesület	
Üllő, 2018. december „ „	Üllői Református Egyházközség	
Üllő, 2018. december „ „	Üllői Katolikus Karitászcsoport	
Üllő, 2018. december „ „	MRSZ Alapítvány	